

**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:1**

**Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans
nationella nivå 2026–2028**

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas kyrkostyrelsens skrivelse 2025:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028 samt motionerna 2025:2, 2025:25, 2025:70, 2025:72 och 2025:77. Samtliga motioner relaterar till skrivelsens innehåll.

Ekonomiutskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag till verksamhetsinriktning, nettokostnadsram för 2026 och nettoplaneringsramar för 2027 och 2028. Likaså ställer sig utskottet bakom kyrkostyrelsens förslag att säkra finansieringen av Act Svenska kyrkan genom att föreslå kyrkomötet medge att kyrkostyrelsen kan överskrida beslutade nettokostnadsramar vid behov för detta ändamål.

Utskottet föreslår att kyrkomötet avslår motion 2025:2 då kyrkostyrelsen överstiger de effektiviseringskrav som motionärerna föreslår. Kyrkostyrelsens årliga effektiviseringskrav ligger på 2,5 procent.

Utskottet föreslår att kyrkomötet avslår motion 2025:25 eftersom det redan finns aktörer som ger kostnadsfritt stöd för extern finansiering. Stiftelsen skulle i sitt främjandearbete med fördel kunna samverka i stödet till församlingar och pastorat i deras arbete för extern finansiering.

Utskottet föreslår att kyrkomötet avslår motion 2025:70 eftersom nomineringsgrupperna är i kontinuerligt behov av ekonomiskt bidrag för kommunikationsinsatser och för att kunna utbilda sina förtroendevalda. Utskottet ser inte heller minskade valsedelistributionskostnader då arbetet bygger på ideella krafter.

Utskottet föreslår att kyrkomötet bifaller motion 2025:72, punkt 1 för att frågor om bland annat informationssäkerhet och implementering behöver bearbetas ytterligare. Detta är något som kyrkostyrelsen även ser vikten av och kommer därför att justera tidsplanen och göra en djupare analys innan denna del av färdplanen för administrativ samverkan och digitalisering genomförs. Kyrkostyrelsen kommer att ta del av utredningar och rapporter under senhösten så att en vägledande diskussion ska kunna föras om projektets vidare utveckling. Utskottet föreslår däremot att motion 2025:72, punkt 2 avslås eftersom det arbete som ska genomföras behöver en säkrad finansiering.

Det som motionärerna önskar i motion 2025:77 är redan tillgodosett genom att kyrkostyrelsen och Svenska Kyrkans Unga kommit överens om ett samarbetsavtal där även en årlig höjning av det ekonomiska bidraget ingår. Utskottet anser att ingen ytterligare åtgärd behövs och föreslår därför att motionen ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Till betänkandet finns två reservationer och en särskild mening.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Skrivelsens förslag	3
Kyrkostyrelsens skrivelse 2025:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028	3
Motionernas förslag	3
Motion 2025:2 av Fredrik Ottesen m.fl., Effektiviseringskrav på Verksamhet och ekonomi.....	3
Motion 2025:25 av Daniel Engström m.fl., Verktyg för extern finansiering av församlingar	3
Motion 2025:70 av Marcus Romedahl, Mandatstödet storlek.....	3
Motion 2025:72 av Nils Gårder, Medlemsutvecklingsprojektet	4
Motion 2025:77 av Lisa Gerenmark m.fl., Bidrag till Svenska Kyrkans Unga.....	4
Yttranden från andra utskott	4
Bakgrund	4
Skrivelsen.....	4
Kyrkostyrelsens överväganden	4
Motionerna.....	5
Effektivisering av verksamheten	5
Verktyg för extern finansiering i församlingarna	7
Mandatstöd till nomineringsgrupper och utbildning av ledamöter.....	8
Medlem, tillhörighet och samhörighet.....	9
Nytt samarbetsavtal med Svenska Kyrkans Unga	11
Utskottets överväganden	12
Verksamhetens inriktning	12
Nettokostnadsram för 2026.....	14
Nettoplaneringsram för 2027	14
Nettoplaneringsram för 2028	14
Act Svenska kyrkan	14
Motion 2025:2 Effektiviseringskrav på Verksamhet och ekonomi	14
Motion 2025:25 Verktyg för extern finansiering av församlingar.....	15
Motion 2025:70 Mandatstödet storlek.....	15
Motion 2025:72 Medlemsutvecklingsprojektet	15
Motion 2025:77 Bidrag till Svenska Kyrkans Unga.....	16
Reservation 1	17
Reservation 2	17
Särskild mening	18
Bilaga 1 Ekumenikutskottets yttrande 2025:1y	19
Bilaga 2 Förvaltareutskottets yttrande 2025:1y	21
Bilaga 3 Gudstjänstutskottets yttrande 2025:1y	22
Bilaga 4 Samhälls- och kulturutskottets yttrande 2025:1y	23

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

E 2025:1

Kyrkomötet beslutar att

1. fastställa inriktning för verksamheten på den nationella nivån,
2. fastställa nettokostnadsram för 2026 till 1 285 miljoner kronor,
3. medge nettoplaneringsram för 2027 till 1 233 miljoner kronor
4. medge nettoplaneringsram för 2028 till 1 196 miljoner kronor,
5. medge kyrkostyrelsen att överskrida beslutade nettokostnadsramar för att vid behov säkra finansieringen för Act Svenska kyrkan,
6. avslå motion 2025:2,
7. avslå motion 2025:25,
8. avslå motion 2025:70,
9. bifalla motion 2025:72, punkt 1,
10. avslå motion 2025:72, punkt 2,
11. anse motion 2025:77 besvarad med vad utskottet anför.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2025:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028

Kyrkomötet beslutar att

1. fastställa inriktning för verksamheten på den nationella nivån,
2. fastställa nettokostnadsram för 2026 till 1 285 miljoner kronor,
3. medge nettoplaneringsram för 2027 till 1 233 miljoner kronor,
4. medge nettoplaneringsram för 2028 till 1 196 miljoner kronor,
5. samt medge kyrkostyrelsen att överskrida beslutade nettokostnadsramar för att vid behov säkra finansieringen för Act Svenska kyrkan.

Motionernas förslag

Motion 2025:2 av Fredrik Ottesen m.fl., Effektiviseringskrav på Verksamhet och ekonomi

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att införa ett två procents effektiviseringskrav på Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå.

Motion 2025:25 av Daniel Engström m.fl., Verktyg för extern finansiering av församlingar

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över möjligheterna att skapa ett nationellt verktyg för extern finansiering för församlingarna.

Motion 2025:70 av Marcus Romedahl, Mandatstödet storlek

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningarna för att minska nomineringsgruppernas mandatstöd, bland annat med anledning av minskade valsedelsdistributionskostnader för nomineringsgrupperna.

Motion 2025:72 av Nils Gårder, Medlemsutvecklingsprojektet

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att före avgörande beslut i Medlemsutvecklingsprojektet återkomma till kyrkomötet med en närmare redogörelse för förslaget till systemstöd och administrativ hantering liksom med en bedömning av kortsiktiga och långsiktiga kostnader för nationell nivå och för deltagande stift och församlingar,
2. med ändring av kyrkostyrelsens förslag till budget inte nu av det gemensamma kapitalet anvisa medel för Medlemsprojektet för år 2026 med 17 000 000 kronor och heller inte i ramarna för 2027 och 2028 anvisa 24 000 000 kronor respektive 23 000 000 kronor och att sålunda minska nettokostnadsramen för 2026 och nettoplaneringsramarna för 2027 och 2028 med nämnda belopp.

Motion 2025:77 av Lisa Gerenmark m.fl., Bidrag till Svenska Kyrkans Unga

Kyrkomötet beslutar att Svenska Kyrkans Unga ska vara garanterade minst 35 prisbasbelopp i bidrag årligen.

Yttranden från andra utskott

Ekonomiutskottet har inbjudit samtliga utskott att yttra sig över kyrkostyrelsens skrivelse inom deras respektive sakområden, Yttranden har lämnats av ekumenikutskottet 2025:1y, *bilaga 1*, förvaltareutskottet 2025:1y, *bilaga 2*, gudstjänstutskottet 2025:1y, *bilaga 3* samt av samhälls- och kulturutskottet 2025:1y, *bilaga 4*.

Bakgrund

Skrivelsen

Kyrkostyrelsen ska enligt 51 kap. 4 och 5 §§ kyrkoordningen årligen upprätta en budget för kommande år, som fastställs av kyrkomötet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten där intäkter, kostnader och finansiering framgår. Planeringsramar ska presenteras för nästkommande år.

Kyrkostyrelsen beskriver verksamhetens inriktning under budgetperioden 2026–2028 med utgångspunkt i den nationella nivåns uppdrag enligt kyrkoordningen. Verksamheten är planerad i linje med de tidigare fastställda övergripande mål och budgetramar som kyrkomötet fastställt. I avsnitt 7 beskrivs exempel på större strategiska insatser under den närmaste treårsperioden utifrån de övergripande målen och i avsnitt 8 beskrivs de ekonomiska förutsättningarna.

Kyrkostyrelsen föreslår att kyrkomötet beslutar att fastställa inriktning för verksamheten på den nationella nivån, fastställa kostnadsramen för 2026 samt medge planeringsramen för 2027 och 2028 enligt förslaget i skrivelsen.

Kyrkostyrelsens överväganden

För att möta framtidens förutsättningar präglas kyrkostyrelsens skrivelse om verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå även i år, likt tidigare år, av att det är hög tid för omställning och samverkan på samtliga tre nivåer i Svenska kyrkan. Skrivelsen präglas också av de möjligheter som Svenska kyrkan har.

De verksamhetsnära utmaningar och möjligheter som kyrkostyrelsen fäst särskild uppmärksamhet vid i beredningen av sin verksamhetsplanering är frågor som handlar om värderingsförskjutningar och det växande hotet mot demokratin, parallellt med den öppenhet för kristen tro som vuxit sig stark samt behovet av andlig och existentiell hälsa. Den globala uppvärmningen som blir alltmer påtaglig, liksom det försämrade säkerhetsläget och kriget i vårt närområde är alarmerande, likaså det humanitära behovet och människor på flykt. Omläggningen av internationell och svensk biståndspolitik påverkar människor som Act Svenska kyrkan genom sina samarbetsorganisationer stödjer. Detta tillsammans med en ansträngd välfärd och ekonomisk osäkerhet i Sverige är frågor som kyrkostyrelsen brottas med. Därtill pågår en genomgripande digitalisering i samhället som kräver nya kommunikationsvägar i mötet med människor samt ökade insatser för informationssäkerhet.

Kyrkostyrelsen betonar att det krävs ansvarsfulla och genomtänkta insatser, så att Svenska kyrkan kan fortsätta vara en relevant och öppen folkkyrka som räcker evangelium i ord och handling. Kyrkostyrelsen menar att Svenska kyrkan i sin helhet behöver prioritera och utveckla nya arbetsformer. Situationen med minskade intäkter ställer högre krav på planering och samverkan i Svenska kyrkan för att tillvarata och dela på de samlade resurserna, minska sårbarheten och stärka kvaliteten. Bland annat hårdnar konkurrensen om välutbildade medarbetare inom flera verksamhetsområden och kompetensförsörjningen är en utmaning för Svenska kyrkan, vilket talar för fördjupad samverkan internt. Gemensamma administrativa lösningar kommer att kunna öka professionaliteten i den administrativa hanteringen.

Kyrkostyrelsen ser det som nödvändigt att i praktiken renodla de tre nivåernas uppgifter så att församlingarnas resurser i första hand används till församlingens grunduppdrag enligt kyrkoordningen: fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Stiftens och den nationella nivåns arbete behöver renodlas så att det bättre motsvarar de uppdrag som respektive nivå har enligt kyrkoordningen och även finansieras därefter.

Motionerna

Effektivisering av verksamheten

Kyrkostyrelsen har under flera år arbetat för en effektivisering i den nationella nivåns arbete. Redan i skrivelsen Verksamhet och ekonomi för den nationella nivån 2020–2022 till kyrkomötet 2019 lyftes kostnadsanpassningar som angeläget. I avsnitt 5 beskriver kyrkostyrelsens sin strävan om en kostnadseffektiv och likvärdig verksamhet inom det administrativa området i hela Svenska kyrkan även om förutsättningarna och villkoren är olika inom trossamfundet. Kyrkostyrelsen påtalade även vikten av en budget med en ekonomi i balans. Kyrkostyrelsen menade att den löpande verksamheten ska finansieras av avgiften för den gemensamma verksamheten, den så kallade 7-öringen, dvs. att intäkterna täcker kostnaderna, exklusive strategiska insatser och investeringar, som finansieras av avkastningen från det gemensamma kapitalet.

Styrelsen betonade också redan 2019 vikten av samverkan och samordning för att möjliggöra ett långsiktigt hållbart kyrkoliv. De prognoser som hade gjorts över den framtida medlemsutvecklingen och de framtida intäkterna från kyrkoavgiften visade då som nu, en nedåtgående trend. I avsnitt 7 om ekonomi illustrerades prognosen för intäktsutvecklingen och beräkningar på kostnadsökningstakten. Kyrkostyrelsen pekade redan 2019 på nödvändigheten av ansvarsfull kostnadsanpassning, effektivisering och prioritering i verksamheten för att Svenska kyrkan på nationell nivå även i

framtiden ska uppnå en ekonomi i balans och samtidigt kunna bidra till utvecklingsinsatser. Kostnadsanpassningarna som budgeterats 2019 låg inom både personalområdet och inom externa kostnader, såsom externa konsulter, inhyrd personal, resor och trycksaker.

I den budgetprocess som kyrkostyrelsen genomförde våren 2019 infördes ett effektiviseringsmål på 2,5 procent. Kyrkokansliets avdelningar och enheter uppmanades att parallellt med kostnadsanpassningar i verksamheten effektivisera medarbetarnas resor, interna möten, externa möten och nätverk, prenumerationer med mera. Sedan dess är frågan om ekonomi i balans en central del i den årliga budgetprocessen, liksom återhållsamhet i den löpande verksamheten.

Kyrkostyrelsen har sedan dess fortsatt sina kostnadsanpassningar och föreslagit att kyrkostyrelsen koncentrerar sig på strategiska insatser som svarar mot omvärldsfaktorer, behov i Svenska kyrkan som helhet och strävan efter en långsiktigt hållbar kyrka.

Renodling av uppdraget och minskade kostnader

Samtidigt som den nationella nivån försöker anpassa verksamheten till snävtare ekonomiska ramar med ett årligt effektiviseringsmål om 2,5 procent, är antalet årligt tillkommande uppdrag efter kyrkomötesbeslut fortsatt många och kyrkostyrelsens ansvarsområden ökar därför successivt. Flera av kyrkomötesuppdragen sträcker sig dessutom över flera år på grund av sin komplexitet. Även om ett uppdrag i formell mening slutredovisas till kyrkomötet och uppfattas som litet i sitt omfång, kan uppdraget medföra fortsatta åtaganden eller innebära permanent handläggning på kyrkokansliet.

I kyrkostyrelsens skrivelse 2025:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028 följer kyrkostyrelsen sin inriktning. Det handlar om omställning, ökad samverkan och kostnadsanpassning för den nationella nivån. I avsnitt 4 och 6 beskrivs nödvändigheten att i praktiken renodla de tre nivåernas uppgifter enligt kyrkoordningen, så att församlingarnas resurser i första hand används till församlingens grunduppdrag: fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Kyrkostyrelsen menar att de i samarbete med stiftsstyrelserna behöver identifiera hur den nationella nivåns prioriterade insatser till stöd för stiftet och hur samarbetet mellan stiftet och den nationella nivån ska utvecklas. Detta så att det bättre motsvarar de uppdrag som respektive nivå har enligt kyrkoordningen och även finansieras därefter. Inriktningen är att den verksamhet som endast kan eller som bedrivs bäst på ett ställe i Svenska kyrkan ska prioriteras till den nationella nivån, såsom exempelvis psalmboksarbete och samordning av informationssäkerhetsarbete. Den största delen av främjandet bör huvudsakligen hanteras av stiftet.

En etablering av exempelvis Svenska kyrkans ekonomiservice, efter beslut i kyrkomötet, innebär en stor utvecklingskostnad och arbetsinsats under planeringsperioden. Både Svenska kyrkans löneservice och ekonomiservice utgör en principiell förändring i den nationella nivåns arbetssätt, genom att arbetsuppgifter utförs som en tjänst till andra delar av Svenska kyrkan. Likaså utgör Svenska kyrkans it-infrastruktur med support och förvaltning samt insatser för medlemsutveckling ett stort uppdrag för den nationella nivån. Genom att den nationella nivån tar detta ansvar innebär detta parallellt lättnader av omfattningen av administrativa arbetsuppgifter för församlingar och pastorat samt att det givetvis stärker informationssäkerheten för Svenska kyrkan som helhet. De volymbaserade nationella tjänsterna som till exempel Löneservice frigör resurser på lokal nivå. Gemensamma ekonomi- och beslutsstödsprocesser ökar effektiviteten i kyrkoherdens, ekonomichefens och kyrkorådets arbete. Utvecklingen

av denna verksamhet kräver därför ytterligare medarbetare och stödfunktioner på den nationella nivån. En allt större del av de anställda på den nationella nivån kommer dock inte att arbeta i Uppsala, utan på andra orter i Sverige eller utomlands, men kommer fortsättningsvis att avlönas av den nationella nivån.

Utvecklingen ska fortsätta enligt tidigare beslut i kyrkomötet och det är avgörande på sikt att det blir en hög anslutningstakt till löne- och ekonomiservice. I takt med att fler nationella tjänster tillhandahålls av kyrkostyrelsen ökar även intäkter som är beräknade att på längre sikt vara kostnadstäckande, men under uppbyggnadsåren finns underskott i budget.

Verktyg för extern finansiering i församlingarna

Den största delen av Svenska kyrkans sammanlagda intäkter för församlingar, stift och den nationella nivån kommer från kyrkoavgiften, 59 procent år 2024 samt från begravningsavgiften 25 procent. Resterande intäkter, 16 procent, är bland annat nettoomsättning, bidrag, gåvor och utdelning från prästlönertillgångarna.

Av cirka 1,5 miljarder svenska kronor i bidrag till församlingar år 2024 så var cirka 40 procent driftsbidrag till kyrkans förskola, 22 procent kyrkoantikvarisk ersättning, 10 procent bidrag från stiftet, 9 procent arbetsmarknadsbidrag, 5 procent kyrko- underhållsbidrag från den nationella nivån, 5 procent bidrag till egen specificerad verksamhet samt 10 procent övriga bidrag. Det har genom åren varit viktigt att bidragsgivare inte styr församlingens verksamhet, utan att den är självständig.

Att bygga en samordningsfunktion eller utveckla ett nationellt verktyg för extern finansiering och sedan förvalta verktyget med uppdaterad information och erbjuda rådgivning och hjälp med ansökningar innebär ökade kostnader och fler medarbetare på den nationella nivån. Villkor och ansökningsförfaranden skiljer sig mycket mellan olika bidragsgivare, exempelvis inom EU, statligt stöd, fonder och stiftelser. På Kornet finns idag visst stöd för församlingarna för att söka extern finansiering inom området diakoni och välfärdsfrågor. Flera stift har även periodvis haft medarbetare med kompetens i att ansöka om ekonomiska bidrag inom EU-organisationen, personer som varit behjälpliga även för andra stift. Vissa utlysningar om medel kan endast sökas av den nationella nivån. Som exempel kan nämnas statliga medel för socialt särskilt utsatta från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. Svenska kyrkans nationella nivå har sedan 2020 ansökt om dessa medel och sedan fördelat vidare till församlingar och pastorat genom ett ansökningsförfarande.

Det finns idag flera aktörer på marknaden som ger stöd för extern finansiering. Svensk Bidragsförmedling hjälper ideella föreningar att hitta och söka bidrag från svenska stiftelser och fonder. Man ger kostnadsfri rådgivning, samling av länkar till relevanta fonder, exempelvis Allmänna Arvsfonden, Brottsofferfonden och Boverket. Bidragsportalen är en digital plattform som samlar tusentals bidrag från över 300 bidragsgivare, både EU samt offentliga och privata fonder. Det finns en avancerad sökfunktion, e-postbevakning, bidragskalender och tipsfunktion på plattformen som passar både företag, kommuner och civilsamhället. Eco Innovation AB har som inriktning att hjälpa företag och organisationer att söka EU-bidrag, särskilt inom miljö, innovation och hållbar utveckling. Man kan ge konsultstöd vid projektstart, projektledning, utbildningar, utredningar och rådgivning kring bland annat EU:s miljöfond LIFE, Europeiska innovationsrådet Accelerator och Naturvårdsverkets Klimatklivet.

Ekonomiutskottet har tidigare behandlat motionen 2022:8 Strategi för ökade intäkter och minskade kostnader. Utskottet konstaterade då att några formella hinder för församlingen att söka annan finansiering än medlemsintäkter inte finns, så länge

ändamålet för finansieringen är prioriterat och formen för det uppfyller de krav som stämmer med Svenska kyrkans värdegrund och budskap samt präglas av etik och kvalitet. Utskottet föreslog avslag för motionen i sin helhet eftersom det redan finns stöd att få, vilket också blev kyrkomötes beslut.

Mandatstöd till nomineringsgrupper och utbildning av ledamöter

Kyrkomötet ger ett ekonomiskt stöd till de nomineringsgrupper som finns representerade i kyrkomötet, för närvarande 13. Det är ett system som syftar till att ge förutsättningar för Svenska kyrkans demokrati och har sin motsvarighet i folkvalda församlingar i den allmänna politiken, på alla nivåer. Sveriges riksdag har ett liknande system. Det är kyrkomötet självt som har beslutat om mandatstöd och vilken nivå det ska ligga på. Kyrkomötets mandatstöd har genom åren haft olika utformning. År 2007 fick systemet dagens upplägg (KsSkr 2007:1 och betänkande B 2007:1). Kyrkomötet beslutade 2010 om en femprocentig sänkning av mandatstödet (B 2010:1).

Syftet med mandatstödet är att möjliggöra nomineringsgruppernas arbete kring synlighet och information och att rusta ledamöterna med kunskap som behövs för uppdraget som förtroendevald i Svenska kyrkan på den nationella nivån. Mandatstödet ska vara ett bidrag till utbildning och kommunikation. Det finns dock inget krav för nomineringsgrupperna att redovisa vad mandatstödet går till. Det är nomineringsgruppernas ansvar att pengarna används i enlighet med syftet. Nomineringsgruppernas behov att kommunicera och synas blir större vid ett kyrkoval och därför ökar mandatstödet år 3 och 4 i mandatperioden. Mandatstöd betalas bara ut till nomineringsgrupper och inte till enskilda ledamöter.

Nomineringsgrupperna som finns i kyrkomötet är olika organiserade. Innevarande mandatperiod (2022–2025) är tre av nomineringsgrupperna i kyrkomötet organisatoriskt desamma som politiska partier. Det handlar om S, C och AfS. I de fallen blir följden att partierna står som mottagare av pengarna. I kyrkomötet finns även två ledamöter som väljs in av Svenska kyrkans utlandsförsamlingar. De ledamöterna tillhör inte någon nomineringsgrupp, men ett stöd som motsvarar det mandatstöd som nomineringsgrupperna erhåller utgår till Intresseföreningen för utlandsförsamlingarna inom Svenska kyrkan och har samma syfte som nomineringsgruppernas mandatstöd.

Mandatstödet utgår från prisbasbeloppet som är ett belopp som fastställs av regeringen. År 1 och 2 i mandatperioden är mandatstödet 47,5 procent av prisbasbeloppet. År 3 och 4 i mandatperioden är mandatstödet 71,25 procent av prisbasbeloppet. Det belopp nomineringsgrupperna erhåller är alltså mandatstödet multiplicerat med det antal mandat som gruppen har i kyrkomötet.

I anslutning till det sista sammanträdet i mandatperioden, ska det nyvalda kyrkomötet samlas till ett valsammanträde. En del av tiden vid det nyvalda kyrkomötets valsammanträde ägnas åt utbildning och fortbildning av nya ledamöter och ledamöter som funnits med sedan tidigare. Vid detta tillfälle får ledamöterna ta emot en informationsfolder om kyrkomötet, Kyrkomötet – en vägledning. I inledningen av session ett under mandatperiodens första år får utskottens ledamöter och ersättare också, utskottsvis, en kortare introduktionsutbildning om utskottsarbetet av respektive utskottssekreterare.

Mandatstödet tidigare behandling i kyrkomötet

Organisationsutskottet behandlade frågan om kyrkomötets arbetsformer under kyrkomötet 2021, O 2021:6 Antal ledamöter i kyrkomötet och kyrkomötets arbetsformer. I betänkandet behandlades en motion som bland annat föreslog att syftet med kyrkomötets mandatstöd skulle tydliggöras och att en skyldighet om redovisning av hur

mandatstödet använts skulle införas. I utskottets överväganden framgick att utskottet ansåg att mandatstödet fungerar väl och att det är av betydelse att nomineringsgrupperna fortsatt ges möjlighet att anpassa användningen av mandatstödet efter de enskilda behov som varje nomineringsgrupp har, eftersom grupper har olika förutsättningar bland annat beroende på storlek. Utskottet föreslog avslag på motionen och kyrkomötet avslag motionen.

Frågan om utbildning och fortbildning för kyrkomötets förtroendevalda behandlades i Kyrkorättsutskottets betänkande till kyrkomötets presidiums skrivelse, 2017:1 Kyrkomötets arbetsformer. En utredning hade genomförts och presidiet hade lämnat en skrivelse till kyrkomötet samma år om kyrkomötets arbetsformer. När det gäller de material som tillhandhålls till ledamöterna menade utredningen att detta är bra, men att utbildning och fortbildning av kyrkomötets ledamöter skulle kunna utvecklas ytterligare. Som skäl för detta framhölls att det är av stor vikt att samtliga ledamöter känner sig förtrodda med kyrkomötets arbetssätt, de styrande regelverken och övrig information kring vad det innebär att vara ledamot i kyrkomötet. Utredningen menade också att en sådan förståelse hos ledamöterna ökar effektiviteten både i utskottsarbetet och i plenumsessionerna. Utredningen uppmanade vidare presidiet att i samråd med gruppledarna arbeta vidare med frågan om vidareutbildning av ledamöterna och att kyrkokansliet ska göra ytterligare utbildningsinsatser.

Nomineringsgruppernas minskade valsedelsdistributionskostnader

Organisationsutskottet behandlade 2023 frågan om valsedelsdistribution i sitt betänkande O 2023:5 Valfrågor i kyrkomötet och föreslog kyrkomötet avslå motion 2023:66 om valsedelsdistribution i sin helhet. Kyrkomötet valde dock att gå emot utskottets förslag och biföll de tre förslagspunkterna i motionen. Kyrkomötet beslutade därför att uppdra till kyrkostyrelsen att inför kyrkovalet 2025 genomföra en samlad distribution av alla via kyrkostyrelsen tryckta valsedlar direkt från tryckeri till respektive valnämnd, för vidare distribution till vallokaler avseende samtliga val till kyrkomöte, stiftsfullmäktige samt kyrkofullmäktige. Uppdraget bereddes skyndsamt inom kyrkokansliet då beslutet var tidsatt att genomföras inför kyrkovalet 2025. En promemoria med förslag till ändringar i kyrkoordningen utarbetades och remissbehandlades. Till 2024 års kyrkomöte lämnades ett förslag till ändringar i kyrkoordningen i skrivelsen om ändringar i kyrkoordningen m.m, som kyrkomötet bejakade.

Kyrkomötet beslutade också att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att en begränsning införs när det gäller hur stort bidrag för valsedlar som maximalt kan utgå om församlingar/pastorat, stift och kyrkomötet beslutar om ett sådant bidrag. Slutligen beslutade kyrkomötet att uppdra till kyrkostyrelsen att säkerställa att kostnaderna för valsedlar och valsedelsdistribution fördelas på nationell nivå, stiftsnivå samt lokal nivå avseende de tre valen.

Kyrkomötet 2024 beslutade också att bidrag till tryckning av valsedlar, som beställs via kyrkostyrelsen inför 2025 års val till kyrkomötet, ska utgå till de nomineringsgrupper som är företrädare i kyrkomötet under innevarande mandatperiod eller som genom valet blir företrädare i kyrkomötet. Bidraget till respektive nomineringsgrupp ska motsvara kostnaden för tryckning av 0,7 valsedel per röstberättigad i respektive valkrets.

Medlem, tillhörighet och samhörighet

Förståelsen av vad en medlem i Svenska kyrkan är skiljer sig på flera sätt från vad en medlem är i många andra typer av organisationer. Grunden för *tillhörigheten* till Kristi kyrka är *samhörigheten* med Kristus genom dopet. Därför finns det flera andra

begrepp som uttrycker den döptas relation till kyrkan. Hon eller han är en *lärjunge* som tillhör *de heligas gemenskap* och en lem i Kristi kropp (1 Korintherbrevet 12:12–27), d.v.s. en *medlem* i ordets djupaste bemärkelse. Grundläggande är relationen mellan människan och Gud i församlingens gemenskap. Vi samlas kring evangeliet, budskapet om människors frälsning, försoning och fred i Kristus.

Kyrkan är de döptas gemenskap och därmed är vi alla likställda. Det kan lätt bli så att de som är anställda eller förtroendevalda betraktar sig själva som om de vore kyrka för de andra. Men det är den stora gemenskapen som är den grundläggande. Medlemsutveckling är en angelägenhet för alla i Svenska kyrkan, men ansvaret är tydligt utpekat för den med uppdrag som anställd och förtroendevald.

Relationen mellan den enskilda medlemmen och Svenska kyrkan har förändrats över tid. Vi har rört oss bort från att dopet var något självklart som de allra flesta såg till att ge sina nyfödda barn. Idag är det i stället relationen som står i fokus. Att någon blir medlem är i högre grad resultatet av ett aktivt val. Enligt Svenska kyrkans egna undersökningar spelar det en avgörande roll för beslutet att bli medlem i kyrkan att själv ha en relation till någon i Svenska kyrkan. Möten med kristna människor och berättelser om trons betydelse kan väcka längtan efter den tillhörighet och samhörighet som medlemskap i Svenska kyrkan innebär, både mänskligt och i relation till Gud.

Medlemsutvecklingsprojektet

Vid kyrkomötet 2017 fattades beslut om att bifalla motion 2017:117 Om medlemsutvecklingsstrategi, vilket innebar att ett brett arbete med att utveckla en strategi med relevans för Svenska kyrkans samtliga nivåer skulle initieras. Mot bakgrund av de genomförda insatserna som redovisas i KsSkr 2025:3 föreslår kyrkostyrelsen att uppdraget kan anses slutrapporterat.

Det arbete som pågår gällande utveckling av en medlemskommunikationstjänst är en insats som kyrkomötet fastställde 2021 inom ramen för kyrkostyrelsens färdplan för administrativ samverkan och digitalisering. Insatsen utgör område åtta i den beslutade färdplanen. Kommunikationstjänsten skulle vara något som både förenklar medlemmens kontakt med församlingen samt arbetet för de församlingstvårdande medarbetarna och administrativ personal. Ett stöd som skulle hjälpa stift och församlingar i arbetet med att följa medlemmen genom livet. Hit kan höra inbjudan till dop, konfirmation och kontakt med nyinflyttade samt församlingens tillgänglighet. I färdplanen framgår avsaknaden av systemstöd och att tjänsten skulle kunna åtgärda de brister gällande systemstöd och arbetssätt för medlemsvård som kyrkomötet tidigare uppmärksammat. I den undersökning som genomfördes före utarbetandet av färdplanen uttryckte 83 procent av församlingar och pastorat att det är viktigt med stöd i hanteringen av sina medlemmar. I färdplanen framgår därför att kyrkostyrelsen ska ta fram stöd för medlemskommunikation som kan användas av de församlingar och pastorat som så önskar och att arbetet stöds av ett gemensamt medlemsvårdssystem.

Under 2024 tecknades ett avtal med en leverantör för ett redan utvecklat systemstöd, som enbart behövde anpassas efter Svenska kyrkans specifika behov, såsom självservicetjänster för tillhöriga i Svenska kyrkan samt funktioner som gör det möjligt att följa medlemmen genom livet. Under hösten 2024 samlades tre referensgrupper med administratörer, kommunikatörer och präster för att utveckla de funktioner som ska finnas på plattformen och en version av plattformen utarbetades i nära samverkan med referensgrupperna. Den har efterhand anpassats och utvecklats. Systemet kommer att testas vidare i stift och församlingar i demoversion under hösten 2025.

Det system som hittills utarbetats innehåller följande funktionalitet för den tillhörige:

- Inloggning via webb med plattform för grundinformation församlingstillhörighet och ärendeprocesser.
- Digitalt ärendeflöde via inloggning i portal.
- Självservicejänster med bokning och hantering av kyrkliga handlingar samt anmälning till och hantering av grupper och verksamheter.
- Anmälan till olika former av medlemsutskick via sms eller e-post.

Den version som utarbetats innehåller följande funktionalitet för församlingar:

- Systemstöd för hantering av bokningar och resurser.
- Ärendehantering.
- Manuella och automatiserade utskick.
- Nyhetsbrev och kampanjer.

Från och med hösten 2025 påbörjas arbetet med demonstration av systemet, prissättningsmodell, anslutningsplan och förvaltningsplan. Det behövs kunskap om de delar och de befintliga kostnader som församlingar och pastorat har idag och som systemstödet kan ersätta. Vidare undersöks vilka system som kan ersättas på den nationella nivån och som nu förvaltas av kyrkokansliet.

Beroende på omfattningen av systemstödet kan förvaltningsorganisationen komma att se olika ut. Därför utarbetas alternativ gällande förvaltning för att göra jämförelser.

Ett omfattande arbete gällande GDPR och informationssäkerhet har redan skett. Ytterligare klargörande kan komma att behövas för att säkerställa att personuppgifter hanteras på ett tryggt och korrekt sätt.

Det pågår ett analysarbete om församlingar och pastorats förmåga gällande digital tillgänglighet. Den bild som framträder ger att det finns en stor variation i digital mognad bland Svenska kyrkans församlingar. Cirka en fjärdedel av församlingarna har idag ett digitalt stöd gällande bokning av kyrkliga handlingar och ungefär hälften av alla församlingar och pastorat saknar möjlighet till annan kontakt än via telefon under en begränsad öppettid eller via e-post. Ytterligare underlag gällande behov och tillgänglighet med den tillhörige i fokus kommer tas fram.

En konsekvensanalys genomförs för att avgöra vilka konsekvenser som olika vägar kan få. Under framtagande av utredningar, analyser och underlag kommer ingen ytterligare teknisk utveckling av tjänsten att ske. Dock gör den version som finns idag det möjligt att både visa och testa systemets funktionalitet.

Ekonomiutskottet uttryckte i sina överväganden i E 2025:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2025–2027, att det finns delade meningar i utskottet om hur det medlemsutvecklingsprojektet kyrkomötet initierat har utvecklats och efterlyste mera information och analys. Utskottet ansåg att en djupare utvärdering från projektet är nödvändigt innan nästa steg tas. Likaså menade utskottet att det behövs en tydlig bild över vilka kostnader som denna tjänst i utbyggd form genererar. Utskottet var både positivt och avvaktande inför hur medlemsutvecklingsprojektet utvecklats, men såg vikten av tillgänglighet och möjligheten att möta och kommunicera med människor på olika sätt och vara tillgänglig på nätet för bokning av exempelvis dop.

Nytt samarbetsavtal med Svenska Kyrkans Unga

Svenska Kyrkans Unga är Svenska kyrkans barn- och ungdomsorganisation. Svenska Kyrkans Unga är en demokratisk rörelse av barn och ungdomar i Svenska kyrkan som med Kristus i centrum och dopet som grund vill verka i hela Guds skapelse och vara

en gemenskap i församlingarna där de får växa i tro och ansvar. Grunden för samarbetet mellan Svenska kyrkan och Svenska Kyrkans Unga finns i det gemensamma engagemanget att stärka och ta tillvara barns och ungas delaktighet i Svenska kyrkan och stödja församlingens utveckling.

För närvarande finns inget gällande övergripande avtal mellan Trossamfundet Svenska kyrkan och Svenska Kyrkans Unga, men ungdomsorganisationen får ett årligt anslag från kyrkostyrelsen. År 2025 utgör det 1 325 000 svenska kronor.

Under våren 2025 har dock ett samarbetsavtal avseende perioden 1 januari 2026 till och med den 31 december 2028 utarbetats på kyrkokansliet i samarbete med Svenska Kyrkans Unga. Det föreslagna samarbetsavtalet lyfter ett antal områden i relation till Svenska Kyrkans Unga, bl.a. de konkreta formerna för samarbetet, respektive parts åtaganden samt de gemensamma åtagandena. Enligt plan ska kyrkostyrelsen fatta beslut om detta avtal vid sitt sammanträde den 29 september.

Under avtalsperioden föreslås det ekonomiska anslaget höjas i etapper. Utöver det årliga anslaget har Svenska Kyrkans Unga möjlighet att ansöka om rikskollekter, vilket sker i särskilt reglerad ordning. Den nationella nivån i Svenska kyrkan och Svenska Kyrkans Unga har sedan tidigare ingått, och kan även framöver ingå andra avtal om specifika tjänster och samarbeten under avtalsperioden. Exempel på avtal som finns nu är avtal inom den internationella engagemangsverksamheten i Sverige. Sedan hösten 2023 ryms även deras förbundskansli i kyrkokansliets lokaler i Uppsala med rabatterad hyra.

Det föreligger således ett förslag på ökat ekonomiskt övergripande bidrag från och med nästa år, som kyrkostyrelsen vid tidpunkten för årets kyrkomöte kan ha fattat beslut om. Förslaget relaterar inte till prisbasbeloppet utan till en stegvis höjning på tre år och anslaget ska enligt avtalstexten omförhandlas varje gång som avtalet förnyas, med andra ord nästa gång inför år 2029 då nästkommande avtalsperiod startar.

Utskottets överväganden

Verksamhetens inriktning

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att fastställa inriktning för verksamheten på den nationella nivån.

Utskottet delar kyrkostyrelsens bild att det är hög tid för omställning och samverkan i Svenska kyrkan. Inledningsvis vill ekonomiutskottet betona några insatser av särskild betydelse och som utskottet uppskattar att kyrkostyrelsen prioriterar. Det är färdplanen för klimatet, Act Svenska kyrkans arbete, civil beredskap och säkerhetsarbetet, åtagandena till det samiska folket samt det analysarbete som kontinuerligt genomförs till stöd för stift, församlingar och pastorats verksamhetsplanering. Utskottet anser att den klimatsatsning som görs i Svenska kyrkan måste få en fortsättning och konstaterar att om vi tar hållbarhetsfrågorna på allvar måste detta få kosta och få ta plats i ekonomiska prioriteringar. Utskottet delar bedömningen som görs av förvaltarens utskottet och De Ungas Kyrkomöte att arbetet med en klimatneutral kyrka kommer att behöva drivas vidare även efter att färdplanens tredje etapp avslutats.

Utskottet delar kyrkostyrelsens uppfattning om vikten av stiftssamverkan, liksom övrig samverkan inom Svenska kyrkan samt samverkan med andra aktörer. Frågan om samverkan kommer att bli allt viktigare med tiden, av både kvalitetsskäl och av ekonomiska skäl. Det är nödvändigt att hushålla med Svenska kyrkans gemensamma resurser och att kroka arm så att medlemmarnas avgifter används väl.

Flera av utskottets ledamöter deltog i De Ungas Kyrkomöte och inspirerades av de samtal som fördes där. De unga lyfte flera angelägna frågor, bland annat hur kyrkostyrelsens kommunikationssatsningar har bidragit till att öka, inte minst unga vuxnas nyfikenhet för kristen tro och för Svenska kyrkan. Man nämner särskilt den närvaro och synlighet som den nationella nivån bidragit till på sociala medier som viktig. Man menar att Svenska kyrkans tillgänglighet är angelägen på digitala plattformar men påpekar att de unga inte nödvändigtvis föredrar digital kommunikation, utan även personliga möten är fortsatt önskvärda. De Ungas Kyrkomöte ser positivt på kyrkostyrelsens vilja att erbjuda professionellt kommunikationsstöd som komplement till lokala resurser. Det är också viktigt att stärka lokala medarbetare, anställda och ideellt engagerade, till att kommunicera och samverka.

Utskottet beskriver sina ställningstaganden gentemot medlemsutvecklingsprojektet längre ned i betänkandet och uppskattar att kyrkostyrelsen ger sig tid att undersöka och analysera förutsättningarna djupare. Det digitala systemstöd som planeras är en tjänst som Svenska kyrkan på sikt behöver erbjuda människor i framtiden. Utskottet ser fram emot en statusrapport till nästa års kyrkomöte gällande färdplanen för administrativ samverkan och digitalisering, inklusive medlemsutvecklingsprojektet. I de samtal som förts med kyrkostyrelsens arbetsutskott och chefstjänstepersoner har utskottet lyft vikten av att kunna följa kostnader och intäkter i arbetet med de administrativa gemensamma tjänsterna. Utskottet konstaterar att budgetramarna för medlemsutvecklingsprojektet bör justeras efter kyrkostyrelsens beslut om att analysera mera innan utvecklingsarbetet fortsätter.

Utskottet uppskattar kyrkostyrelsens effektiviseringskrav på 2,5 procent och vill betona vikten av att uppnå detta mål varje år, väl medvetna om att det tillkommer nya resurskrävande uppdrag från kyrkomötet som bidrar till svårigheten att uppnå målet. Utskottet noterar den principiella förändringen vid kyrkokansliet, att allt fler medarbetare kommer att arbeta inom ekonomiservice, i linje med kyrkomötets tidigare beslut. Det är viktigt att följa kostnadsutvecklingen i relation till hur många enheter som ansluter till de gemensamma tjänsterna.

De nya övergripande målbilder som kyrkostyrelsen ska formulera till nästa års kyrkomöte är angelägna och utskottet önskar att de blir mer uppföljningsbara än de övergripande målbilder som finns idag. Utskottet anser att de tre punkter som samhälls- och kulturutskottet lyfter i sitt yttrande bör beaktas i det kommande målarbetet. Det är arbetet med beredskap, en närvarande och synlig kyrka samt arbetet med digital tillgänglighet.

I övrigt ser utskottet fram emot att ta del av demokratiutredningens slutsatser i november nästa år och menar liksom De Ungas Kyrkomöte att utredningen bör involvera även andra aktörer än nomineringsgrupperna, exempelvis Svenska Kyrkans Unga.

Som utskott med särskild inriktning på ekonomi är det glädjande att se att kyrkostyrelsens placeringar av det gemensamma kapitalet i december 2024 ligger i nivå med det som är kyrkomötets mål.

Slutligen vill utskottet att kyrkostyrelsen fortsätter att verka för församlingar och pastorats fortsatta engagemang för internationell mission och diakoni genom Act Svenska kyrkan. Utskottet önskar att kyrkostyrelsen reflekterar kring vilka andra sätt kyrkostyrelsen kan bidra till att säkra finansieringen för Act Svenska kyrkan samt om lämpligheten av att kommunicera eventuella budgetreserver för ändamålet i kommande skrivelser. Utskottet ställer sig bakom önskemålet från De Ungas Kyrkomöte, precis som ekumenikutskottet gör, om större fokus i kommande verksamhetsplanering på målsättningar som framhäver församlingens roll och att engagera volontärer i att sprida kunskap kring och öka givarviljan för Act Svenska kyrkans arbete.

Nettokostnadsram för 2026

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att fastställa nettokostnadsram för 2026 till 1 285 miljoner kronor.

Utskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens förslag.

Nettoplaneringsram för 2027

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att medge nettoplaneringsram för 2027 till 1 233 miljoner kronor.

Utskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens förslag.

Nettoplaneringsram för 2028

Utskottets förslag: Kyrkostyrelsen beslutar att medge nettoplaneringsram för 2028 till 1 196 miljoner kronor.

Utskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens förslag.

Act Svenska kyrkan

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att medge kyrkostyrelsen att överskrida beslutade nettokostnadsramar för att vid behov säkra finansieringen för Act Svenska kyrkan.

Eftersom kyrkostyrelsen är beredd att vid behov säkra finansieringen för Act Svenska kyrkan, så att partnerorganisationer och människor i utsatta situationer i världen i möjligaste mån inte drabbas, föreslår utskottet att kyrkomötet beslutar att medge kyrkostyrelsen att överskrida beslutade nettokostnadsramar.

Motion 2025:2 Effektiviseringskrav på Verksamhet och ekonomi

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:2.

Mot bakgrund av att kyrkostyrelsen på eget initiativ redan har ett årligt effektiviseringskrav i sin planering av verksamhet och ekonomi på 2,5 procent sedan några år tillbaka föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motionen. Kyrkostyrelsen har med andra ord en högre ambition i sin effektivisering än de krav som motionärerna föreslagit. Under utskottets behandling uttrycktes från motionärernas håll tacksamhet över detta faktum.

Motion 2025:25 Verktyg för extern finansiering av församlingar

E 2025:1

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:25.

Eftersom det redan finns flera aktörer som ger kostnadsfritt stöd för extern finansiering ser inte utskottet behov av att Svenska kyrkans nationella nivå bygger upp någon egen funktion eller utvecklar särskilda verktyg för detta. Det är en resurskrävande insats, inte minst för att hålla de olika uppgifterna om villkor uppdaterade för alla bidragsgivare.

Ett stöd för detta arbete i församlingar och pastorat ligger närmast på stiftsnivån, inom ramen för stiftens främjandearbete, vilket med fördel kan genomföras i stiftssamverkan.

Av dessa anledningar föreslår utskottet att avslå motion 2025:25.

Motion 2025:70 Mandatstödet storlek

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:70.

Utskottet vill inledningsvis betona att det är positivt att ifrågasätta storleken på ett ekonomiskt bidrag, så som motionären gör. I utskottets behandling av motionen prövades också behovsfrågan noga, trots att utskottet i grunden ser det ekonomiska stödet till Svenska kyrkans demokratiska arbete som mycket angeläget.

Utskottet konstaterar att skillnaderna vad gäller förutsättningar är stora mellan nomineringsgrupperna och att behovet av ekonomiskt stöd därmed också ser olika ut. Men oavsett grupp finns kontinuerligt stora utbildningsbehov, inte minst i början av varje mandatperiod. Därför anser utskottet att storleken på mandatsstödet bör kvarstå. Minst lika viktigt som utbildningsinsatser, är resurser för kommunikation.

Slutligen konstaterar utskottet att det inte finns någon tydlig indikation på minskade valsedelsdistributionskostnader hos nomineringsgrupperna, då gruppernas insatser främst handlat om tid och kraft från ideellt engagerade.

Av dessa anledningar föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motionen.

Motion 2025:72 Medlemsutvecklingsprojektet

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2025:72, punkt 1 samt avslå motion 2025:72, punkt 2.

Uti från den digitalisering som pågår i resten av samhället kan inte Svenska kyrkan bortse från att många människor finner det naturligt att ta sin första kontakt med Svenska kyrkan digitalt. En nyligen genomförd undersökning som kyrkostyrelsen låtit göra bekräftar också att det finns en stor förväntan från allmänheten och Svenska kyrkans tillhöriga om digitala kontaktvägar.

Det så kallade medlemsutvecklingsprojektet ingår i den långsiktiga färdplan för administrativ samverkan och digitalisering som kyrkomötet tidigare beslutat om och arbetet ska vara slutfört år 2030. Det systemstöd som nu utvecklas är en möjlighet både för de människor som saknar naturliga eller personliga ingångar till kyrkans verksamhet, men det är även en möjlighet för oss med större eller mindre förtrogenhet med Svenska kyrkan. Det finns fördelar att kunna kommunicera med församlingen på flera sätt och de olika sätten kompletterar varandra. Utskottet är därför i grunden

positiv till utvecklingen av ett systemstöd för församlingar och pastorat och ser detta som en strategisk framtidsfråga.

Med detta sagt ser utskottet stora utmaningar i det systemstöd som planeras. Under motionsbehandlingen diskuterade utskottet förutsättningarna tillsammans med kyrkostyrelsens arbetsutskott och chefstjänstepersoner på kyrkokansliet. I behandlingen har frågor om bland annat informationssäkerhet och implementering diskuterats och utskottet välkomnar att kyrkostyrelsen nu har gjort en så kallad ”halvhalt” under en tid i det pågående utvecklingsarbetet, eftersom ytterligare bearbetning och analys av projektet krävs och flera frågetecken behöver få sina svar. Kyrkostyrelsen kommer att ta del av utredningar och rapporter under senhösten så att en vägledande diskussion ska kunna föras om projektets vidare utveckling.

I samtal med kyrkostyrelsen har det även blivit tydligt att både utskottet och kyrkostyrelsen ser att många församlingar och pastorat inte är redo att ansluta till detta systemstöd, eftersom flera andra stora administrativa förändringsprojekt pågår lokalt efter initiativ från kyrkostyrelsen. För att skapa så goda förutsättningar som möjligt för församlingar och pastorat att ansluta till systemet bör därför tidsplanen justeras. Frågan om anslutningsgrad till tjänsten måste tas på allvar då detta påverkar kostnaderna.

Utskottet vill betona, precis som kyrkostyrelsen gör, att om det skulle finnas brister i informationssäkerheten när systemstödet driftsätts kan Svenska kyrkan riskera både sin trovärdighet och sitt anseende. Likaså kan relationen mellan den nationella nivån och övriga nivåer i Svenska kyrkan komma att bli lidande. Den skada som läckta personuppgifter kan innebära för enskilda människor är förstas det som oroar utskottet och kyrkostyrelsen mest. I hanteringen av personuppgifter måste alla risker minimeras.

Utskottet förespråkar likt motionären att kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med en detaljerad redogörelse av systemstödet med bedömning av kostnader på kort och lång sikt, både för den nationella nivån och för de församlingar och pastorat som deltar.

Utskottet önskar dock att ett fortsatt utvecklingsarbete blir möjligt, om än avaktande under den tid ytterligare undersökningar och djupare analys pågår. Utskottet föreslår att de erfarenheter som finns inom området i andra trossamfund i Europa tas tillvara, däribland de insikter som gjorts i Norska kyrkans biståndsverksamhet.

Utifrån resonemanget ovan föreslår utskottet att kyrkomötet bifaller motion 2025:72, punkt 1 och avslår motion 2025:72, punkt 2.

Motion 2025:77 Bidrag till Svenska Kyrkans Unga

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att motion 2025:77 ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Utskottet vill betona vikten av att Trossamfundet Svenska kyrkan har ett samarbetsavtal med sin barn- och ungdomsrörelse, Svenska Kyrkans Unga. Det är glädjande att parterna nu utarbetat och kommit överens om ett sådant (om än inte i dagsläget underskrivet). Svenska Kyrkans Unga bedriver en angelägen verksamhet som berikar både barn och unga och Svenska kyrkan i stort. Den delaktighet i kyrkomötet som etablerats genom De Ungas Kyrkomöte är ett exempel på ungdomsrörelsens betydelse.

Utskottet har under behandlingen av motion 2025:77 fått en muntlig genomgång av det tre-åriga avtal som är avsett att gälla från och med den 1 januari 2026 till och med den 31 december 2028. Utskottet anser att avtalet rymmer angelägna områden

såsom former för samarbetet, parternas gemensamma åtaganden och parternas åtaganden var för sig. De uppföljningsmöten som nämns i avtalet är särskilt angelägna för att upprätthålla och utveckla samarbetet. I avtalet framgår bland annat att Svenska kyrkans generalsekreterare ska möta Svenska Kyrkans Ungas ordförande regelbundet, något som redan skett under många år. Redan nu sker också ett årligt samråd mellan kyrkostyrelsen och Svenska Kyrkans Unga, men som nu genom avtalet blir reglerat.

Gällande ekonomiskt bidrag kommer anslaget till Svenska Kyrkans Unga att höjas i etapper under avtalsperioden. Anslaget som Svenska Kyrkans Unga får 2025 utgör 1 325 000 kronor och enligt avtalet höjs anslaget 2026 med 250 000 kronor till 1 575 000 kronor. År 2027 höjs anslaget på liknande sätt till 1 825 000 kronor. Från och med år 2028 har parterna kommit överens om att anslaget ska vara 1 825 000 kronor årligen. Avtalet omförhandlas inför nästa avtalsperiod.

Eftersom parterna redan har kommit överens om nivåer för det ekonomiska bidraget under de närmaste åren är det utskottets uppfattning att kyrkomötet inte bör detaljstyra genom att besluta om en viss summa eller ett visst prisbasbelopp. Utskottet betonar att det även finns andra sätt att stödja Svenska Kyrkans Unga på, både lokalt, regionalt och nationellt. Några saker som nämns i avtalet är tillhandahållandet av juridisk expertis samt stöd i teologiska och interreligiösa frågor.

Utskottet anser att ingen ytterligare åtgärd behövs och föreslår därför att motionen ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Uppsala den 3 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Marie Nordström, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojidkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Magnus Ek, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Leif Aruhn-Solén, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig till förmån för motion 2025:25

Fredrik Ottesen

Reservation 2

Vi reserverar oss till förmån för motion 2025:77.

Även vi glädjer oss med utskottets majoritet i de positiva steg som tagits i att stärka stödet för Svenska Kyrkans Ungas verksamhet och organisation. Vi menar dock att det motionen föreslår är ett långsiktigt löfte om en lägsta nivå för stödet till det som Kyrkomötet 2019 konstaterade är Svenska kyrkans barn- och ungdomsorganisation.

E 2025:1

Motionens viktigaste intention är, menar vi, i sak inte att höja bidraget i kontanta medel utan att fastslå att Svenska Kyrkans Unga inte bara för en avtalsperiod i taget ska stöttas utan att det är ett långsiktigt löfte och åtagande tills vidare. I ljuset av denna aspekt menar vi att det vore en såväl nödvändig som önskvärd åtgärd att bifalla motionens förslag.

Victor Backström, Jenny Nilsson, Marie Wojidkow

Särskild mening

Jag ansluter mig till förman för reservanterna för motion 2025:77.

Jan-Hugo Nihlén

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets yttrande 2025:1y

Verksamhet och ekonomi

Till ekonomiutskottet

Ekumenikutskottets yttrande över KsSkr 2025:1 Verksamhet och ekonomi i Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028.

Ekumenikutskottet uppskattar att skrivelsen väl tecknar det svåra läge som Act Svenska kyrkan befinner sig i när biståndsmedel reduceras runt om i världen och allt mindre resurser därmed finns tillgängliga utan att behoven på något sätt krymper. Utskottet uppfattar att större engagemang torde innebära högre givande och uppskattar därmed den process som pågår för att föra Act Svenska kyrkans arbete ännu närmare stift och församlingar: vi uppfattar den inte bara som principiellt välkommen utan också som ekonomiskt behövlig.

Utskottet vill påminna om att församlingarnas grundläggande uppgift, att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission inte gör halt vid församlingsgränsen: ”Församlingen får lämna bidrag till internationell diakoni och mission” (kyrkoordningen 2 kap. 1 §). Utskottet vill uppmuntra till såväl fler församlingar/pastorat och stift med procentmål i budget som fler församlings- och stiftskollekter till Act Svenska kyrkan.

Utskottet ställer sig bakom önskemålet från De Ungas Kyrkomöte om större fokus i skrivelsen på ”målsättningar som framhäver församlingens roll och att engagera volontärer i att sprida kunskap kring och öka givarviljan för Act Svenska kyrkans arbete.”

Utskottet bedömer den nettokostnad som budgeteras för internationell diakoni och mission, 40 miljoner kronor per år under perioden, som behövlig med tanke på de förutsättningar som råder och tillstyrker nivån. Utskottet tillstyrker även med enfaset punkt 5 i skrivelsens förslag till kyrkomötesbeslut om att vid behov överskrida nettokostnadsramen.

Uppsala den 1 oktober 2025

På ekumenikutskottets vägnar

Katarina Glas, ordförande

Magnus Evertsson, sekreterare

Beslutande: Katarina Glas, ordförande, Klas Corbelius, Ulla Löfven, Peter Weiderud, Edvina Palmcrantz, Sofie Halvarsson, Celina Falk, Eva-Maria Munck, Åsa Felix Everbrand, Gudrun Wängelin Lernskog, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Marja Hillerström, Håkan Persson och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Peder Granath, Lars G Linder, Yvonne Stålnacke, Catharina Erdtman, Ulla Birgersdotter, Johan Linnman, Josefine Carlsén Åkerfeldt, Jonatan Glader, Johan Hjertén, Per Hanö, Ellen Skånberg, Birgitta Axelsson Edström och Kerstin Rossipal.

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Förvaltareutskottets yttrande 2025:1y

**Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans
nationella nivå 2026–2028**

Till Ekonomiutskottet

Förvaltareutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026-2028.

Förvaltareutskottet välkomnar det fortsatta arbetet med och engagemanget för Svenska kyrkans färdplan för klimatet som redovisas i skrivelsen. Utskottet delar bedömningen som görs av De Ungas Kyrkomöte att arbetet med en klimatneutral kyrka kommer att behöva drivas vidare även efter att färdplanens tredje etapp avslutas. Denna insikt bör påverka även planeringen av den sista etappen. När det gäller den här typen av omfattande och långsiktiga frågor konstaterar utskottet att det är nödvändigt att beakta de ungas oro och farhågor. Utskottet har inget att invända mot skrivelsens verksamhetsinriktning och budget.

Uppsala den 1 oktober 2025

På förvaltareutskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

David Axelson-Fisk, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Tomas Jansson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Helena Inghammar, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mikael Sjölund, Niklas Lindberg, Roland Hedlund, Anders Brunnstedt, Håkan Nilsson, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Anders Bromée, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Jan-Ove Lipponen, Lisa Wallenstein, Marie Buhr.

Biskoparna Mikael Mogren och Ulrika Fritzson har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets yttrande 2025:1y

**Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans
nationella nivå 2026–2028**

Till ekonomiutskottet

Gudstjänstutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:1 *Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028*.

Gudstjänstutskottet vill betona vikten av att det i avsnitten om AI även omnämns vilka implikationer användandet av AI kan få för församlingarnas gudstjänstliv. Utskottet är även mån om att gudstjänstdimensionen lyfts i de avsnitt som rör kyrkomusikerutbildningen. Att verka för en god rekrytering och en hög kompetens av kyrkomusiker får tydliga konsekvenser för gudstjänsten.

I fråga om de avsnitt i skrivelsen som rör skogen vill utskottet framhålla det historiska perspektivet i att kyrkan handhar skog, för att genom prästlönetillgångarna, kunna utföra sin grundläggande uppgift, såsom att fira gudstjänst.

Uppsala den 1 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Mattias Lundberg, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets yttrande 2025:1y

**Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans
nationella nivå 2026–2028**

Till ekonomiutskottet

Samhälls- och kulturutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028. Yttrandet är avgränsat till förslag som avser för sakutskottet relevanta delar.

Omvärldsanalysen

Utskottet vill framföra ett tack för en angelägen omvärldsanalys i en orolig tid där hoppets evangelium i ord och handling verkligen behöver ha en central plats.

Utskottet delar bilden av att det är hög tid för omställning och samverkan. Det säkerhetspolitiska läget och klimatförändringarnas konsekvenser ställer stora och nya krav på Svenska kyrkans förmåga att ställa om och prioritera för att möta människors behov. En del av den förmågan är arbetet med att renodla uppgifterna mellan kyrkans olika nivåer och ge församlingarna så stor kraft som möjligt för att fullgöra sitt arbete.

Det är av vikt att ha ett långsiktigt återhållsamt arbete med Svenska kyrkans ekonomi på grund av de utmaningar som kyrkan befinner sig i. På grund av de försämrade ekonomiska förutsättningarna kommer personalen på kyrkokansliet i Uppsala att minska ytterligare. En omställningsprocess på kyrkokansliet beräknas vara slutförd i juni 2026. Det ställer i sin tur krav på att kyrkomötet är återhållsamt när det gäller nya uppdrag. Den ekonomiska verkligheten är också krävande för församlingarna där den kyrkoantikvariska ersättningen, KAE, inte är tillräcklig för att möta de krav som finns i det kulturvårdande uppdraget.

Utskottet vill särskilt lyfta fram skrivelsens avsnitt om att det finns en samhällsutmaning med fördjupade klyftor och en ökad segregation där Svenska kyrkans diakoni kan komma att få allt större betydelse i välfärden. Förmågan att vara en profetisk röst i det offentliga samtalet för en hållbar samhällsutveckling är en viktig del av hoppets evangelium.

Den profetiska rösten behöver ges ett fortsatt utrymme och utskottet vill särskilt lyfta redogörelsen för kyrkomötets beslut 2024 om kyrkans roll i det offentliga rummet. Med det beslutet sattes riktningen för Svenska kyrkan som en aktiv aktör i samhället. Kyrkan är också efterfrågad som samhällsaktör i Sverige såväl som i internationell mission och diakoni. Att vara en del av samhället och att bry sig om sin nästa är en del av kyrkans väsen och genom detta stärker Svenska kyrkan sin relevans. Utskottet ser fram emot en tydlig redogörelse i kommande årsredovisning av vad som har skett med anledning av kyrkomötets beslut om kyrkans roll i det offentliga rummet.

Även om förtroendet för Svenska kyrkan stiger och fler blir medlemmar behöver kunskapen om vad Svenska kyrkan är och gör stärkas. Antalet konfirmander stiger generellt, men inte inom alla delar av samhället. Det finns glapp i attityden till konfirmation, liksom i förtroendet för Svenska kyrkan, mellan ungdomar från hem med olika hög utbildningsnivå.

Ett ökat förtroende för kyrkan i hela samhället motverkar desinformation, men öppnar också för den som vill söka tjänst i kyrkan, för den som vill bli förtroendevald och för ett ideellt engagemang i det diakonala arbetet och i gudstjänstlivet.

Med anledning av motion 2025:83 Mall till policy om artificiell intelligens, har utskottet fördjupat sina kunskaper om AI. Utskottet vill därför särskilt lyfta fram De Ungas Kyrkomötes tillägg till skrivelsen om AI. De ställer sig positiva till att policy och riktlinjer redan har tagits fram, men lyfter också i sitt svar att ”den stora klimatpåverkan som AI-tjänster har, i och med datahallars omfattande resursanvändning, måste också belysas och problematiseras”.

Målbilderna

Utskottet ser fram emot det fortsatta arbetet med målbilderna för 2040 och vill understryka vikten av att de bygger på ett såväl andligt och existentiellt som ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv. Utskottet vill särskilt lyfta tre områden angående de befintliga målen:

- ♦ **Arbetet med beredskap:** Svenska kyrkan måste även under svåra omständigheter kunna samlas och bidra med hopp, gudstjänst, bön, själavård och diakoni.
- ♦ **En närvarande synlig kyrka:** Det är viktigt att arbetet med en komplementär gemensam kommunikation fortsatt gör att kyrkan når människor utanför sin filterbubbla och att de får ett stärkt förtroende för Svenska kyrkan. Det gäller oavsett relation till kyrkan, ålder, ekonomi och utbildningsnivå.
- ♦ **Arbetet med digital tillgänglighet:** Det digitala utanförskapet kan omfatta både unga och äldre. Undersökningen ”Svenskarna och internet 2025” visar att även unga låter bli att söka läkare när det digitala systemet är för krångligt på grund av att organisationen är svår att förstå.

Utskottet vill avslutningsvis understryka att det digitala arbetet möjliggör kontakt med flera människor, men det kan inte ersätta människors behov av fysiska möten i församlingarna, med värme, tillit och hopp.

Uppsala den 1 oktober 2025

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Anton Härder, ordförande

Magdalena Widmark, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Jenny Delén, Peter Laufer, Margareta Carlsson, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Bodil Wennerström, Claes Gunnar Bidebo, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Karin Stierna, Rodney Engström, Sven Ingvar Holmgren, Per Carlberg, Lina Ahl, Paavo Ruokojärvi.

Biskop Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:2**

**Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå
2024**

Sammanfattning

I betänkandet behandlas kyrkostyrelsens skrivelse 2024:2 Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2024. Kyrkostyrelsen föreslår att kyrkomötet beslutar att fastställa årsredovisningens resultat- och balansräkning samt att kyrkomötet beviljar kyrkostyrelsen ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2024. Revisorerna tillstyrker att kyrkomötet fastställer resultat- och balansräkning samt att kyrkomötet beviljar kyrkostyrelsen ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2024.

Betänkandet behandlar även motion 2025:116 Höjd kyrkoantikvarisk ersättning. Utskottet konstaterar att denna fråga alltid är aktuell och att kyrkostyrelsen aktivt arbetar med frågan om en höjning av den kyrkoantikvariska ersättningen.

Ekonomiutskottet föreslår att kyrkomötet fastställer årsredovisningens resultat- och balansräkning samt beviljar kyrkostyrelsen ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2024. Utskottet föreslår därutöver att motion 2025:116 avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. fastställa årsredovisningens resultat- och balansräkning för Svenska kyrkans nationella nivå 2024,
2. bevilja kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2024,
3. avslå motion 2025:116.

Skrivelsens förslag

**Kyrkostyrelsens skrivelse 2025:2 Årsredovisning för
Svenska kyrkans nationella nivå 2024**

Kyrkomötet beslutar att

1. fastställa årsredovisningens resultat- och balansräkning för Svenska kyrkans nationella nivå 2024,
2. bevilja kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2024.

Motionens förslag

Motion 2025:116 av Anders Skogberg, Höjd kyrkoantikvarisk ersättning

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att aktivt försöka förmå staten att ytterligare öka den årliga kyrkoantikvariska ersättningen.

Bakgrund

Skrivelsen

Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2024

Kyrkostyrelsens skrivelse består av *Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2024*. Skrivelsen består av ett dokument där den formella finansiella rapporten Årsredovisning ingår. Hållbarhetsredovisningen är integrerad i årsredovisningen, dels i förvaltningsberättelsen, dels som noter till förvaltningsberättelsen.

Årsredovisningen inleds med två avsnitt där ärkebiskop och generalsekreterare kortfattat redogör för de viktigaste händelserna under det gångna året utifrån deras respektive ansvarsområden. I avsnitt 1 *Inledning* redogörs för den nationella nivåns uppdrag, kyrkostyrelsens uppdrag och kyrkokansliets organisation, de omvärldsfaktorer som kyrkostyrelsen har som utgångspunkt att ta särskild hänsyn till samt en sammanfattning av den nationella nivåns bidrag till ett hållbart samhälle.

Avsnitt 2 *Verksamhetsuppföljning* innehåller en verksamhetsuppföljning utifrån några av de händelser som påverkat verksamheten under året samt en uppföljning utifrån de av kyrkomötet fastställda målbilderna. Här nämns bland annat Rysslands anfallskrig mot Ukraina som påverkar både säkerhetssituationen och beredskapsarbetet samt den pågående konflikten mellan Israel och Hamas. Här nämns också Act Svenska kyrkan som förmedlare av humanitärt bistånd. Den positiva utvecklingen avseende förtroendet för Svenska kyrkan och kyrkans ökade anseende lyfts särskilt fram där de gemensamma kommunikationssatsningarna bidragit till en mer positiv bild. Arbetet med att kontinuerligt utveckla samverkan för att bidra till ett långsiktigt hållbart kyrkoliv beskrivs också och beskrivs i relation till de av kyrkomötet fastställda målbilderna.

I avsnitt 3 *Ekonomi* ges en sammanfattning på övergripande nivå över den ekonomiska ställningen och det ekonomiska utfallet jämfört med fastställd kostnadsram. Här framgår att årets resultat uppgick till 943 miljoner kronor vilket var 719 miljoner kronor högre än budgeterat. Detta beror i huvudsak på att kapitalförvaltningens tillgångar redovisas till verkligt värde vilket påverkar resultatet från kapitalförvaltningen som kom att uppgå till 1 172 miljoner kronor mot ett budgeterat överskott om 560 miljoner kronor. De totala kostnaderna är dock 95 miljoner lägre än den av kyrkomötet fastställda kostnadsramen vilket förklaras av lägre lämnade bidrag till den internationella verksamheten, att husbyggnadsprojektet i Jerusalem inte genomfördes som planerat samt att andra budgeterade poster inte fullt ut utnyttjats.

Verksamhetens resultat uppgick till -303 miljoner kronor mot budgeterat -163 miljoner kronor, en skillnad på 140 miljoner kronor. Skillnaden i nettokostnader är dock lägre, -26 miljoner kronor vilket bland annat förklaras med högre intäkter från präst-lönetillgångarna.

I avsnittet redovisas även utfall per uppdrag och sammanfattningar kring resultatet för kyrkostyrelsens internationella råd samt kyrkostyrelsens råd för Svenska kyrkan i utlandet.

Avsnitt 4 och framåt (sidorna 46–95) innehåller den formella årsredovisningen. Denna inleds med *Förvaltningsberättelse* som lämnar information om styrning och ledning, legal struktur med mera. Här redovisas även ett urval väsentliga händelser under året, totala intäkter och kostnader, en beskrivning av det finansiella kapitalet och dess utveckling, vissa hållbarhetsupplysningar samt uppgifter om förväntad framtida utveckling samt risker och osäkerhetsfaktorer för nationell nivå och slutligen utfall för den nationella nivån eget kapital i relation till av kyrkomötet fastställt mål på storleken på det egna kapitalet.

Det urval av väsentliga händelser som lyfts fram är cyberangreppet 2023 som påverkade verksamheten även inledningsvis under 2024, Tillträdet av ny general-sekreterare samt, även för 2024, ett större bidrag från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällefrågor (MUCF). I ett eget avsnitt redogörs för ekonomiskt utfall och effekter för Act Svenska kyrkan.

Det fria egna kapitalet uppgick vid räkenskapsårets slut till 11 960 miljoner kronor. Målvärdet för det egna kapitalet ska, enligt kyrkomötets beslut, uppgå till 10 miljarder kronor med basår 2021 och därefter årligen räknas upp med konsumentprisindex. Målskapitalet har under 2024 återhämtat sig ytterligare och överstiger nu målnivån med 61 miljoner kronor efter indexering.

Avsnitten därefter innehåller tabellen *Fem år i sammandrag* med ett antal väsentliga nyckeltal, *Resultaträkning* med jämförelse mellan 2023 och 2024, *Balansräkning* även den med jämförelse mellan 2023 och 2024, *Förändring av eget kapital* som dels specificerar förändringen av eget kapital, dels redovisar förändringen av ändamålsbestämda medel samt innehåller en specifikation av eget kapital i förhållande till målet för det egna kapitalets storlek. Därefter följer kassaflödesanalysen samt de noter som kompletterar eller specificerar poster i ovanstående avsnitt.

Avsnitt 11 *Hållbarhetsnoter* utgör noter till de lagstadgade hållbarhetsupplysningarna i förvaltningsberättelsen. Hållbarhetsnoterna beskriver kyrkostyrelsens styrning av hållbarhetsarbetet, den risk- och väsentlighetanalys som ligger till grund för prioriteringar inom området samt uppföljning, resultat och effekter av detta arbete. Av noterna framgår ett antal aspekter kring den nationella nivån hållbarhetsarbete såsom nyckeltal kring god arbetsmiljö, miljö- och klimatpåverkan, ansvarsfulla investeringar, hållbara inköp med mera.

Av *revisionsberättelsen* i årsredovisningen framgår att revisorerna har reviderat årsredovisningen med undantag för sidorna 52 samt 80–94. Revisorerna har även lämnat ett yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten på sidorna 52 samt 80–94.

Revisorernas uppfattning är att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och att den ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av trossamfundets finansiella ställning, finansiella resultat och kassaflöde per den 31 december 2024 samt att förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Revisorerna tillstyrker att kyrkomötet fastställer resultaträkningen och balansräkningen samt att kyrkomötet beviljar kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Motionen

Motion 2025:116 Höjd kyrkoantikvarisk ersättning

Kyrkomötet har tidigare under denna mandatperiod behandlat problemställningen i motion 2025:116 Höjd kyrkoantikvarisk ersättning i de snarlika motionerna 2024:39,

Höj den kyrkoantikvariska ersättningen i ekonomiutskottets betänkande 2024:2 samt motion 2023:40 Kyrkoantikvariskt stöd i ekonomiutskottets betänkande 2023:6. Motion 2024:39 behandlades genom förenklad motionsbehandling och båda motionerna föreslogs av utskottet att avslås med hänvisning till att utskottet informerats om att kyrkostyrelsen gör kontinuerliga insatser för att påverka nivån både genom direkta regeringskontakter och genom samtal med riksdagsledamöter.

Utskottet ansåg med anledning av detta att det arbete som motionären föreslog redan var initierat och pågående. Detta blev även kyrkomötets beslut.

Även vid kyrkomötet 2021 behandlades frågan i motionerna 2020:4, 2021:68 samt 2021:87. I ekonomiutskottets betänkande E 2021:4 föreslogs bifall till motion 2021:87 punkt 1 med motiveringen att utskottet delade motionärens förslag att kyrkostyrelsen behövde se över och förnya kommunikation med staten för att uppnå en ökning av kyrkoantikvarisk ersättning. Detta blev även kyrkomötets beslut. Övriga motioner och punkter avslogs eller ansågs besvarade. Vid slutrapporteringen av detta uppdrag till kyrkostyrelsen under 2022 framgick att detta skulle inlemmas i det påbörjade arbetet med kontrollstation 2024.

Genomförandet av arbetet inför och med kontrollstation 2024 rapporterades till kyrkostyrelsen i juni 2025 (se bilaga 3 i skrivelse KsSkr 2025:3 punkt 3.3). Arbetet resulterade i en positiv regeringsskrivelse vad gäller Svenska kyrkans förvaltning och kulturarvsarbete (rskr. 2023/24:109) samt i en ökning av den statliga budgeten för kyrkoantikvariska ersättning med 30 mkr till 490 mnkr från och med 2025, en första höjning sedan ersättningen instiftades inför relationsändringen år 2000. Höjningen ligger fast även för 2026 och 2027 till skillnad från andra bidrag inom kulturmiljöområdet.

Erfarenheterna av tydligare fokus på budskap och samordningen inom kyrkokansliets olika avdelningarna är viktiga lärdomar inför den fortsatta kommunikationen med staten.

Svenska kyrkans företrädare, bland annat ärkebiskopen, har därefter i artiklar samt i efterföljande möten med statliga företrädare såsom exempelvis riksdagens kulturutskott och kulturministern, signalerat att höjningen inte på långt när möter församlingarnas behov.

Det förberedande arbetet inför kontrollstation 2029 påbörjas under 2026 med en analys av utfallet av kontrollstation 2024. Arbetet ska förankras i stift och via samrådsgrupper för att därefter resultera i ett strategiskt inriktningsdokument som ska behandlas av kyrkostyrelsen inför det fortsatta arbetet.

Utskottets överväganden

Årsredovisningens innehåll

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att fastställa årsredovisningens resultat- och balansräkning för Svenska kyrkans nationella nivå 2024.

Utskottet ansluter sig till kyrkostyrelsens förslag.

Utskottet har som en del av beredningen hållit överläggningar med revisorerna, generalsekreterare och ledande tjänstepersoner vid kyrkokansliet samt med kyrkostyrelsens arbetsutskott för att få särskilda frågor belysta och ökad förståelse för skrivelsen. Samtalsklimatet har varit gott och utskottet anser sig ha fått en fördjupad kunskap kring vissa specifika frågor såsom Act Svenska kyrkans finansiering, övergången till nettokostnadsramar och uppföljning av projekten kring administrativ samverkan.

Utskottet konstaterar att årsredovisningen fortsätter att utvecklas i önskad riktning men att vissa brister finns att åtgärda. Det är bland annat positivt att det framgår att det ekonomiska överskottet används för strategiska satsningar.

Kopplingen mellan budgetdokumentet och årsredovisningen med dess verksamhetsuppföljning har förbättrats men kan bli ännu tydligare, där de mål som fastställts i budgetskrivelsen också följs upp i verksamhetsuppföljningen. En annan aspekt är att den nyligen införda nettokostnadsredovisningen gör det svårare att se den faktiska kostnadsutvecklingen i verksamheten. Det råder inte transparens kring olika intäktskällor vilket gör det svårt att följa hur stor del av verksamheten som finansieras via den gemensamma avgiften, obligatoriska avgifter för de gemensamma systemen och tjänsterna samt från övriga intäkter. Utskottet förväntar sig en mer transparent redovisning i den kommande årsredovisningen efter de samtal som förts med arbetsutskottets ledamöter och ledande tjänstepersoner.

Utskottet har även hållit överläggningar med revisorerna och informerats om granskade områden utifrån den riskbedömning som årligen görs av revisionen.

Ansvarsfrihet

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bevilja kyrkostyrelsen ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2024.

Utskottet ansluter sig till revisorernas förslag.

Motion 2025:116 Höjd kyrkoantikvarisk ersättning

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:116.

Utskottet konstaterar att kyrkostyrelsen målmedvetet och systematiskt arbetar med ett aktivt påverkansarbete riktat till regering, riksdag och de politiska partierna kring frågan om nivån på den kyrkoantikvariska ersättningen.

Utskottet föreslår därför avslag på motionen.

Uppsala den 3 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Cecilia Rogne, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Cecilia Rogne, ordförande Rebecca Hägg, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojidkow, Victor Backström, Magnus Ek, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Leif Aruhn-Solén, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:3**

Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden

Sammanfattning

Betänkandet behandlar kyrkostyrelsens skrivelse 2025:3 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden.

När det gäller återrapporteringen kring behandlingen av ärenden ser utskottet återigen problem där det ursprungliga uppdragets intentioner inte framstår som fullföljt men ärendet ändå avslutats. Gällande kyrkomötesuppdraget KmSkr 2022:3 anser utskottet i likhet med tillsyn- och uppdragsutskottet, att uppdraget inte fullföljts trots att uppdraget redovisas som avslutat.

Med anledning av ovanstående föreslår utskottet att skrivelsen med godkännande läggs till handlingarna samt att kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att uppta till förnyad behandling och att verkställa kyrkomötets beslut avseende kyrkomötets skrivelse KmSkr 2022:3 med tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2022:4.

Utskottet noterar även att kyrkomötesuppdraget 2022:7 med tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2022:13 rörande Ansvarsnämndens tillsyn och prövning beträffande biskoparna delvis berör samma fråga. Uppdraget har beretts av kyrkostyrelsen tillsammans med kyrkomötesuppdraget KmSkr 2022:3 och rapporterats som avslutat.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. med godkännande lägga kyrkostyrelsens skrivelse Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden till handlingarna,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att uppta till förnyad behandling och att verkställa kyrkomötets beslut avseende kyrkomötets skrivelse KmSkr 2022:3 med samhälls- och kulturutskottets betänkande 2022:4 Obehörighetsförklaring av biskop.

Skrivelsens förslag

**Kyrkostyrelsens skrivelse 2025:3 Redogörelse för
behandlingen av kyrkomötesärenden**

Kyrkomötet beslutar att med godkännande lägga kyrkostyrelsens skrivelse Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden till handlingarna.

Yttranden från andra utskott

Ekonomiutskottet har erbjudit samtliga utskott att yttra sig över skrivelsen och förklarat sig särskilt intresserat av de delar som behandlar respektive utskotts sakområde.

Följande yttranden har inkommit.

Ekumenikutskottet har yttrat sig i Eu 2025:2y, *bilaga 1*.

Förvaltareutskottet har yttrat sig i F 2025:2y, *bilaga 2*.

Tillsyns- och uppdragsutskottet har yttrat sig i TU 2025:1y, *bilaga 3*.

Bakgrund

Skrivelsen

Kyrkostyrelsens skrivelse består av *Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden* inklusive avsnittet *Övrig rapportering* samt fem *bilagor*.

Av redovisningen framgår att av totalt 46 skrivelser från tidigare kyrkomöten har 24 skrivelser helt avslutats under året medan 22 helt eller delvis återstår. Delar av vissa avslutade ärenden har av kyrkostyrelsen förts vidare i nya eller pågående utredningar eller på annat sätt. Några uppdrag har senarelagts med hänvisning till nödvändiga omprioriteringar i planerad verksamhet eller med hänvisning till att 2024 års kyrkomöte var ett tematiskt kyrkomöte. Av redogörelsen framgår beräknad tidpunkt för slutrapportering till kyrkomötet för de ärenden som ännu ej avslutats.

Kyrkostyrelsen betraktar en skrivelse från kyrkomötet som slutbehandlad när resultatet av vad kyrkomötet begärt finns och, i förekommande fall, lagts fram för kyrkomötet, eller när det uppdrag kyrkomötet gett är omhändertaget i ett sammanhang som i sin tur har i uppdrag att göra en redovisning. Skrivelser där kyrkomötet vill informera kyrkostyrelsen om vad utskottet anför är i normalfallet avslutade när kyrkostyrelsen tagit del av kyrkomötets synpunkter och fört dem vidare till ansvarig verksamhet på nationell nivå.

Kvarvarande skrivelser är följande:

År	Nr	Rubrik
2024	KmSkr 2024:6 med KI 2024:4	Svenska kyrkan och hbtq-frågor <i>Ärendet bereds inom kyrkokansliet av externa experter i samspel med Svenska kyrkans teologiska kommitté. Slutrapporteras tidigast 2027.</i>
2024	KmSkr 2024:7 med KI 2024:5	Brudöverlämning vid vigsel <i>Ärendet bereds inom kyrkokansliet med start våren 2025. Slutrapporteras 2026.</i>
2024	KmSkr 2024:8 med G 2024:4	En liten bok om Den stora Boken <i>Ärendet bereds inom kyrkokansliet med fokus på 2026 och påbörjas under hösten 2025. Slutrapporteras 2027.</i>
2024	KmSkr 2024:9 med G 2024:5	Franciskusjubileum 2026 <i>Ärendet bereds inom kyrkokansliet från och med hösten 202 för genomförande under hösten 2026. Slutrapporteras 2027.</i>

2024	KmSkr 2024:12 med SK 2024:3	Nationell strategi för samarbete inom folkbildning <i>Ärendet bereds inom kyrkokansliet i samverkan med Sensus. Arbetet påbörjas under 2025. Slutrapporteras 2027.</i>
2024	KmSkr 2024:13 med SK 2024:10	Kulturutredning <i>Ärendet bereds inom kyrkokansliet av extern utredare. Direktiv till utredningen tas fram under hösten 2025 och arbetet beräknas pågå under 2026 och 2027. Slutrapporteras tidigast 2028.</i>
2024	KmSkr 2024:15 med Eu 2024:7	Förverkliga religionsfrihet i ett mångreligiöst samhälle <i>Ärendet bereds inom kyrkokansliet. Det påbörjas hösten 2025 och beräknas fortgå under 2026. Slutrapporteras tidigast 2026.</i>
2024	KmSkr 2024:16 med Eu 2024:10	Främja interreligiöst samarbete och kontakter <i>Ärendet bereds inom kyrkokansliet. Det påbörjas under hösten 2025 och beräknas pågå under 2026. Slutrapporteras 2026.</i>
2024	KmSkr 2024:17 med E 2024:1	Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2025–2027 <i>Skrivelsen är, gällande frågan om utökat stöd till EFS, inte slutbehandlad. Ärendet bereds inom kyrkokansliet under 2025 och beräknas slutrapporteras 2026.</i>
2023	KmSkr 2023:6 med KI 2023:6	Teologistipendium och pris för diakoniuppsats <i>Handläggning sker inom ramen för en översyn under 2024 av Svenska kyrkans priser och stipendier. Beräknas slutrapporteras 2026.</i>
2023	KmSkr 2023:7 med KI 2023:9	Kyrkomusik och kompetensförsörjning <i>Beräknas slutrapporteras tidigast 2027.</i>
2023	KmSkr 2023:8 med KI 2023:10	Församlingspedagogens yrkesroll <i>Beräknas slutrapporteras tidigast 2026.</i>
2023	KmSkr 2023:16 med O 2023:3	Strukturfrågor <i>Slutrapporteras 2026.</i>
2023	KmSkr 2023:17 med O 2023:5	Valfrågor <i>Skrivelsen är delvis slutbehandlad. Kvarvarande delar beräknas slutrapporteras tidigast 2027.</i>
2023	KmSkr 2023:19 med SK 2023:1	Svenska kyrkans insatser på SiS-hem <i>Slutrapporteras tidigast 2026.</i>
2022	KmSkr 2022:13 med KI 2022:10	Jämställdheten i Svenska kyrkan <i>Beräknas slutrapporteras tidigast 2026.</i>
2022	KmSkr 2022:22 med SK 2022:2	Varumärke och kampanj <i>Beräknas slutrapporteras senast 2026.</i>

2022	KmSkr 2022:25 med Eu 2022:8	Ekumenisk dialog om nedrustning <i>Uppdraget beräknas slutrapporteras 2026.</i>
2021	KmSkr 2021:14 med Kl 2021:11	Könsidentitet och könsuttryck <i>Beräknas slutrapporteras 2026.</i>
2019	KmSkr 2019:2 med E 2019:3 samt motionerna 2019:31 1700 år sedan kyrkomötet i Nicaea och 2019:43 Finansiering av institu- tionssjälavården i förhållande till utjämnings-/bidragssystemet	Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden (<i>avslutad</i>), motion 2019:31 bereds inom ramen för KmSkr 2017:15 Ekumeniskt möte 1925 och 2025 och <i>beräknas slutrap- porteras 2026</i> . Motion 2019:43 slutrapporterades 2023.
2017	KmSkr 2017:15 med Eu 2017:3	Ekumeniskt möte 1925 och 2025 <i>Beräknas slutrapporteras 2026.</i>
2016	KmSkr 2016:9 med G 2016:7	Psalmboken <i>Tidpunkt för slutrapportering är fortsatt svårbedömd.</i>

I avsnittet *Övrig rapportering* lämnar kyrkostyrelsen en rapportering kring arbetet utifrån åtagandena till det samiska folket, information om Kyrkobyggnadsprojektet samt information om arbetet för att uppnå ökad kyrkoantikvarisk ersättning.

I bilaga 1 *Flygplatskyrkans framtid* redovisas den utredning som kyrkokansliet genomfört med anledning av kyrkomötets beslut 2023 om återremittering och förnyad behandling då kyrkomötet anslöt sig till ekonomiutskottets perspektiv att frågan inte beretts i enlighet med det ursprungliga uppdraget i motion 2018:67 (KmSkr 2023:2).

I bilaga 2 *Obehörighetsförklaring av biskop* redovisas resultatet av den utredning kring påföljderna vid obehörighetsförklaring av biskop som har sig grund i motion 2022:29 (KmSkr 2022:3).

I bilaga 3 *Sänkt valbarhetsålder i församlingsråd* redovisas hur kyrkokansliet berett kyrkomötesuppdraget sänkt valbarhetsålder i församlingsråd (KmSkr 2022:5).

I bilaga 4 *Diakonins kunskap* redovisas kyrkokansliets beredning av i fem deluppdrag kring kyrkomötets uppdrag KmSkr 2021:20.

I bilaga 5 *Nulägesrapport för psalmboksarbetet* redovisas de större insatser som gjorts inom arbete med revidering och utökning av Den svenska psalmboken (KmSkr 2016:9).

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

Kyrkomötet beslutar att

1. med godkännande lägga kyrkostyrelsens skrivelse Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden till handlingarna,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att uppta till förnyad behandling och att verkställa kyrkomötets beslut avseende kyrkomötets skrivelse KmSkr 2022:3 med samhälls- och kulturutskottets betänkande 2022:4 Obehörighetsförklaring av biskop.

Ekonomiutskottet ansluter sig till tillsyns- och uppdragsutskottet i kritiken kring att kyrkomötets uppdrag om obehörighetsförklaring av biskop redovisas som färdigbehandlat. Utskottet erfar att även biskopsmötet ser det som problematiskt att inte alla

frågor kopplade till ärendet har besvarats och fått en lösning. Med anledning av detta föreslår utskottet att uppdraget tas upp till förnyad behandling.

Utskottet konstaterar även att kyrkomötesuppdraget 2022:7 med tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2022:13 rörande Ansvarsnämndens tillsyn och prövning beträffande biskoparna delvis berör samma fråga och har av kyrkostyrelsen beretts tillsammans med kyrkomötesuppdraget KmSkr 2022:3 har rapporterats som avslutat.

Utskottet noterar att den utvärdering av strukturutredningen som påbörjats och har stort fokus på församlingsråden ska genomföras genom frågor i den så kallade Kyrkbussen. Utskottet menar att insamlandet av underlag genom en enkät riktad till ledande tjänstepersoner inte torde ge den helhetsbild som krävs för en fullödlig utvärdering utan här bör även de direkt berörda, ledamöter i församlingsråden, på något sätt komma till tals.

De bilagor som redovisas menar utskottet är ett bra sätt att få en överskådlig fördjupning kring vissa av kyrkomötesuppdragen och är ett bra sätt att kunna följa strategiska satsningar. Utskottet förväntar sig att de mer strategiskt inriktade och mångåriga uppdragen inom färdplanen för digitalisering och samverkan årligen återrapporterades på detta sätt. Därmed ges kyrkomötet möjlighet att följa uppdragen under hela genomförandeperioden och får möjlighet att bedöma inriktning och resultat. Utskottet uppskattar särskilt den bilaga som handlar om flygplatskyrkan och som utskottet efterlyst ett antal gånger. Bilagan är ett gott exempel på den transparenta genomlysning som föreslogs i ursprungsuppdraget från 2018.

I övrigt uppskattar utskottet den tydliga bedömningen av handläggningstiden. Långa handläggningstider eller att ett ärende inte kan återrapporteras till kyrkomötet på grund av andra omständigheter såsom tematiskt kyrkomöte gör redovisningen mer transparent.

Uppsala den 3 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Cecilia Rogne, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Cecilia Rogne, ordförande, Rebecca Hägg, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojidkow, Victor Backström, Magnus Ek, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Leif Aruhn-Solén, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom, och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets yttrande 2025:2y

Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden

Till ekonomiutskottet

Ekumenikutskottets yttrande över KsSkr 2025:3 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden.

Ekumenikutskottet noterar att ett betydande antal ärenden av intresse för utskottet ännu väntar på slutredovisning. Till dessa hör ärendet om att, enligt beslut vid 2017 och 2019 års kyrkomöten, högtidlighålla både att 1700 år förflutit sedan kyrkomötet i Nicaea 325 och att 100 år förflutit sedan det ekumeniska mötet i Stockholm 1925.

Av naturliga skäl är det för tidigt att slutrapportera den ekumeniska veckan i Stockholm i augusti i år, men utskottet vill uttrycka sin stora uppskattning av den värdefulla möjlighet till firande, nätverkande och fördjupning som ekumeniska veckan i synnerhet och det ännu pågående ekumeniska året i allmänhet innebär, såväl ur ekumeniskt som ur interreligiöst perspektiv. Utskottet vill vidare uttrycka stor tacksamhet över den insats som såväl Sveriges kristna råd som Svenska kyrkans egen personal och andra gjort.

Uppsala den 1 oktober 2025

På ekumenikutskottets vägnar

Katarina Glas, ordförande

Magnus Evertsson, sekreterare

Beslutande: Katarina Glas, ordförande, Klas Corbelius, Ulla Löfven, Peter Weiderud, Edvina Palmcrantz, Sofie Halvarsson, Celina Falk, Eva-Maria Munck, Åsa Felix Everbrand, Gudrun Wängelin Lernskog, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Marja Hillerström, Håkan Persson och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Peder Granath, Lars G Linder, Yvonne Stålnacke, Catharina Erdtman, Ulla Birgersdotter, Johan Linnman, Josefine Carlsén Åkerfeldt, Jonatan Glader, Johan Hjertén, Per Hanö, Ellen Skånberg, Birgitta Axelsson Edström och Kerstin Rossipal.

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden

Till Ekonomiutskottet

Förvaltarekapsutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:3 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden.

Förvaltarekapsutskottet välkomnar de verktyg som utvecklats som resultat av det givna uppdraget i skrivelse KmSkr 2023:5. Utskottet konstaterar att verktyg och löpande redovisning av måluppfyllelse går att göra mer lättillgängliga. Utskottet har inget att invända mot att skrivelsen anses slutbehandlad.

Uppsala den 1 oktober 2025

På förvaltarekapsutskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

David Axelson-Fisk, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Tomas Jansson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Helena Inghammar, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mikael Sjölund, Niklas Lindberg, Roland Hedlund, Anders Brunnstedt, Håkan Nilsson, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Anders Bromée, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Jan-Ove Lipponen, Lisa Wallenstein, Marie Buhr.

Biskoparna Mikael Mogren och Ulrika Fritzson har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets yttrande 2025:1y

Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden

Till ekonomiutskottet

Tillsyns- och uppdragsutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:3
Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden.

I rubricerade skrivelse redogörs det för hanteringen av kyrkomötets skrivelse 2022:3 med tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2022:4 Obehörigförklaring av biskop (KS 2022-6434, KS 2022-6435). Skrivelsen redovisas som slutbehandlad.

Tillsyns- och uppdragsutskottet ställer sig frågande till att det aktuella kyrkomötesärendet redovisas som slutbehandlat. Kyrkomötet uppdrog till kyrkostyrelsen att göra en översyn av påföljderna vid obehörigförklaring av en biskop. Det är olyckligt att en sådan översyn lades samman med ett antal andra frågeställningar som inte var initierade av kyrkomötet. Det är tillsyns- och uppdragsutskottets uppfattning att det kvarstår frågor som behöver besvaras.

Tillsyns- och uppdragsutskottet avstår från att yttra sig över skrivelserna 2025:1 och 2025:2.

Uppsala den 1 oktober 2025

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Evelina Kaarme, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahn, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Ulf Wester, Linda Sjö och Hans Weichbrodt.

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:4**

En årlig rikskollekt

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:6. Utskottet anser att den ordning Svenska kyrkan har gällande kollekter bör värnas. Det finns både balans i fördelning av kollekter mellan Svenska kyrkans nivåer samt vad gäller olika intressen och kollektändamål. Rikskollekter uttrycker dessutom kyrkans enhet. Utskottet föreslår att kyrkomötet avslår motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:6, punkt 1,
2. avslå motion 2025:6, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:6 av Petter Nilsson m.fl., En årlig rikskollekt

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att det endast ska tas upp en rikskollekt per år,
2. i samband med beslut om rikskollekt säkerställa att ändamålet för den har en bred förankring.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över motion 2025:6 i Kn 2025:7y, *bilaga*.

Bakgrund

Trossamfundet Svenska kyrkan är en episkopal kyrka, med stift vars församlingar är primära enheter i Svenska kyrkan. Utifrån hur Svenska kyrkan är organiserad finns ordningen med församlingskollekt, stiftskollekt och rikskollekt.

Kyrkostyrelsen ska enligt kyrkoordningen, 43 kap. 4 §, bestämma kollektändamål samt vilka dagar rikskollekt för de olika ändamålen ska tas upp. Enligt kyrkoordningen gäller följande för rikskollekter i Svenska kyrkan:

- Kollekterna ska stödja Svenska kyrkans verksamhet eller någon annan verksamhet som kan anses angelägen för Svenska kyrkan. (§ 1)
- Rikskollekt ska tas upp vid huvudgudstjänsten eller, om någon sådan gudstjänst inte firas den dagen, en annan gudstjänst denna dag. (§ 2)
- Beslut om rikskollekter får fattas för högst tre år framåt i tiden. (§ 3)
- Beslut om rikskollekter ska offentliggöras senast den 30 juni året före det år kollekterna ska tas upp. (§ 8)

Kyrkostyrelsen fastställde den 6 mars 2012 nya kriterier och principer för fördelning av rikskollekter i enlighet med förslagen i 2011 års kollektutredning (SKU 2012:1). I utredningen föreslogs att kyrkostyrelsens beslut bör innefatta tre steg. Styrelsen ska pröva att ansökningen uppfyller det första kriteriet och minst ett tillkommande kriterium, därefter tillämpa de fastställda principerna. Avslutningsvis bör kyrkostyrelsen göra en angelägenhetsprövning inför varje beslut.

Kriterierna är att rikskollekterna ska:

- gälla Svenska kyrkans egen verksamhet eller verksamhet i vilken Svenska kyrkan är engagerad samt vara relevant och ge mervärde för hela Svenska kyrkan,
- främja arbete bland barn och unga,
- främja internationell diakoni och mission,
- främja diakonalt arbete,
- samt främja ekumeniskt arbete.

Principerna är att:

- antalet rikskollekter per år ska maximalt vara 28,
- delade rikskollekter ska undvikas, med undantag för barn-, ungdoms- och studentorganisationer,
- rikskollekterna ska vara jämnt fördelade över året,
- de traditionella insamlingsperioderna för Svenska kyrkans internationella arbete och Svenska kyrkan i utlandet ska inramas av rikskollekter,
- juldagen, påskdagen och pingstdagen bör förbehållas församlingskollekt,
- samt att det bör finnas en stabilitet och långsiktighet i den mottagande organisationens arbete.

Kyrkostyrelsens arbetsutskott fattade beslut om rikskollekter 2026 den 29 april 2025 och de organisationer som är aktuella nästa år finns listade på Svenska kyrkans webbsida, www.svenskakyrkan.se/gudstjanst/rikskollekt

Tidigare behandling i kyrkomötet

I sitt betänkande EE 2004:4 behandlade det då existerande ekonomi- och egendomsutskottet motion 2004:11, där motionären föreslog att kyrkomötet skulle uppdra åt kyrkostyrelsen att förbereda en ändring i kyrkoordningen som skulle innebära att riks- och stiftskollekter kunde avskaffas. Till motionen fanns ett yttrande från läronämnden (Ln 2004:8y) där nämnden framförde:

Svenska kyrkan är en enhet som framträder på tre nivåer: församling, stift och nationell nivå. Kollekten är, liksom förbönen, en del av gudstjänsten, där den enskilde kan uttrycka sin medkänsla med andra människor och sin delaktighet i kyrkans liv och uppdrag, både lokalt och globalt. Församlings-, stifts- och rikskollekter möjliggör detta och uttrycker kyrkans enhet.

Utskottet anslöt sig till nämndens yttrande, och tillade att rikskollekterna är ett utmärkt tillfälle att informera om olika delar av Svenska kyrkans verksamhet och att engagera församlingen i rikstäckande och globala intressen. Mot bakgrund av detta resonemang föreslog utskottet avslag på motionen, vilket även blev kyrkomötets beslut.

E 2025:4

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:6.

Ekonomiutskottet menar att den ordning Svenska kyrkan har för församlings-, stifts- och rikskollekter återspeglar den episkopala kyrka Svenska kyrkan är. Även om församlingar och pastorat i många avseende är självständiga enheter är Svenska kyrkan inte kongregationalistisk som exempelvis Pingströrelsen där varje församling ses som självständig.

Utskottet anser att det finns en bra balans mellan nivåerna gällande fördelning av kollekter och att olika intressen och organisationer finns representerade bland de ändamål som kollekterna avser.

Utskottet vill även betona möjligheten att göra insatser tillsammans inom Svenska kyrkan. Det kristna budskapet innebär att vi ger stöd till andra människor i utsatta situationer och de kollektändamål kyrkostyrelsen beslutat om att vi ska stödja motsvarar utskottets förväntningar. Vi ska som kristen gemenskap samarbeta och genom rikskollekter får stödet genomslagskraft. Utskottet menar likt läronämnden och ekonomi- och egendomsutskottet, när en liknande motion behandlades 2004, att rikskollekter uttrycker Svenska kyrkans enhet. Utskottet anser att enhet är något vi måste värna även idag. Av dessa anledningar föreslår utskottet att motion 2025:6 avslås i sin helhet.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Marie Nordström, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojidkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Leif Aruhn-Solén, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig till förmån för motion 2025:6.

Fredrik Ottesen

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:7y

En årlig rikskollekt

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:6 En årlig rikskollekt.

I motion 2025:6 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att det endast ska tas upp en rikskollekt per år och, i samband beslutet om rikskollekt, säkerställa att ändamålet för den har en bred förankring. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Kollekten i gudstjänsten är en helig handling där församlingens ansvar för sina egna och sin närmiljö manifesteras i tacksamhet inför Gud. Det innebär bland annat att kollekterna bör ske så nära församlingsmedlemmarna som möjligt varför man bör undvika att urholka församlingarnas möjligheter att själva välja ändamål för kollekter.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om ändringar i 43 kap. kyrkoordningen. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:5**

Kyrkoavgiften – tak och diakonalt bidrag

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:9 där kyrkostyrelsen bland annat föreslås få i uppdrag att utreda möjligheten att införa ett tak på kyrkoavgiften. Betänkandet behandlar även motion 2025:73 Diakonala undantag från kyrkoavgift. Denna motion är behandlad enligt arbetsordningens bestämmelse för förenklad behandling.

Utskottet föreslår avslag på båda motionerna.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:9, punkt 1,
2. avslå motion 2025:9, punkt 2,
3. avslå motion 2025:73.

Motionernas förslag

Motion 2025:9 av Jonas Noréus, Tak på kyrkoavgiften

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda möjligheten att införa ett tak på uttag av kyrkoavgift från enskilda medlemmar,
2. i utredningen beakta vilken deklarerad årsinkomst som vore ett lämpligt tak för avgiftsuttag.

Motion 2025:73 av Johan Linnman, Diakonala undantag från kyrkoavgift

Kyrkomötet beslutar att uppdrag till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten för diakoner att kunna bevilja enskilda kyrkotillhöriga undantag från kravet att betala kyrkoavgift under en tidsbegränsad period, då ekonomiska och diakonala skäl föreligger.

Bakgrund

Regleringar i lag

Lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan innehåller i 7 och 8 §§ bestämmelser om kyrkoavgiften. Där regleras följande:

7 § Den som tillhör Svenska kyrkan skall betala lokal och regional kyrkoavgift.

8 § Församlingen beslutar om lokal kyrkoavgift. Om församlingen ingår i en kyrklig samfällighet, får samfälligheten besluta om hela eller del av avgiften.

Stiftet beslutar om regional kyrkoavgift.

Lagen (1998:1593) om trossamfund innehåller i 16 § bestämmelser om Svenska kyrkans rätt till hjälp med uppbörd av kyrkoavgiften.

16 § Svenska kyrkan har rätt till hjälp av staten med att bestämma, debitera, redovisa och ta in avgifter från dem som tillhör Svenska kyrkan (statlig avgiftshjälp). Även andra registrerade trossamfund kan beviljas sådant stöd. Bestämmelser om förfarandet meddelas i särskild lag.

I 17–26 §§ finns bestämmelser om statlig avgiftshjälp till andra trossamfund än Svenska kyrkan.

Ytterligare reglering finns i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund där följande bestämmelser ingår.

3 § Avgifter som tas in med statlig hjälp beräknas på grundval av den till kommunal inkomstskatt beskattningsbara förvärvsinkomsten.

5 § Trossamfundet ska senast den 3 december varje år på medium för automatisk databehandling till Skatteverket lämna de uppgifter som behövs för att ta ut avgifterna.

Uppgifterna ska gälla för visst beskattningsår och får endast avse personer som den 1 november året före det beskattningsår för vilket avgiften ska tas in

1. är skyldiga att betala kyrkoavgift enligt 7 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan, eller
2. har eller anses ha samtyckt enligt 6 § denna lag till att betala avgift till trossamfundet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om hur uppgifterna ska lämnas.

Regeringen har i förordningen (1999:728) om avgift till registrerat trossamfund meddelat följande föreskrifter.

1 § Denna förordning gäller avgifter till registrerade trossamfund enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund.

2 § Skatteverket får meddela föreskrifter om hur de uppgifter som behövs för att bestämma, debitera, redovisa och ta in avgifter till registrerade trossamfund skall lämnas till verket.

Frågor om kyrkoavgiften regleras i 42 kap. kyrkoordningen. I 2 § finns hänvisningar till ovan refererade bestämmelser i lag.

I 3 § första stycket sägs att när en församling har fastställt budgeten ska kyrkorådet genast underrätta kyrkostyrelsen om den beslutade avgiftssatsen. Av bestämmelsen framgår också att avgiftssatsen ska bestämmas som ett procenttal av den kyrkotillhörigas inkomst.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Kyrkomötet har behandlat frågor som rör kyrkoavgiften vid ett flertal tillfällen. Det som refereras i det följande gäller ärenden som anknyter till det som de föreliggande motionerna aktualiserar.

Kyrkomötet 2002

Ekonomi- och egendomsutskottet behandlade vid 2002 års kyrkomöte i betänkandet Kyrkoavgiften (EE 2002:6) en rad motioner som på olika sätt aktualiserade frågan om kyrkoavgiftens storlek.

I motion 2002:32 föreslog motionären att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att utreda förutsättningar och konsekvenser av införande av ett maxbelopp för kyrkoavgiften. I motion 2002:69 föreslogs att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att utreda behovet av och eventuellt komma med förslag om ”golv och tak” i kyrkoavgiften. Ytterligare några motioner innehöll liknande förslag.

I sina överväganden skriver utskottet att ”de skilda frågeställningar som tas upp i motionerna visar på områden som bör belysas närmare. Frågeställningar om kyrkoavgiften är dock mycket komplexa och en utredning bör därför tillsättas.” Utskottet menade att detta möjligen skulle kunna ske inom ramen för utredningen för utvärdering av utjämningssystemet.

I ett till betänkandet fogat yttrande sade budgetutskottet att ”frågan om kyrkoavgiften är av avgörande betydelse för budget- och planeringsförutsättningarna i framtiden”. Vidare angav budgetutskottet att de båda utredningarna, dels den om utvärdering av utjämningssystemet, dels den om konsekvenser av en friare församlingstillhörighet, skulle kunna komma att beröra aspekter kring kyrkoavgiften.

Mot bakgrund av detta föreslog ekonomi- och egendomsutskottet att de till utskottet hänvisade motionerna skulle avslås, men att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att utarbeta utredningsdirektiv och låta frågor om kyrkoavgiften utredas med inriktning på förslag till förändringar.

Kyrkomötet beslutade att bifalla utskottets förslag.

Kyrkomötet 2004

I betänkandet Kyrkoavgiften (EE 2004:1) behandlade ekonomi- och egendomsutskottet fyra motioner som alla berörde kyrkoavgiften. Två av dem har anknytning till det nu föreliggande förslaget.

I motion 2004:7 föreslogs att kyrkomötet skulle besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att snarast komma med ett förslag till ett införande av en högsta kyrkoavgift.

Motion 2004:53 innehöll förslaget att kyrkomötet skulle besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att lägga fram förslag med innebörden att kyrkoavgiften inte för någon församling skulle skilja mer än 25 procent från riksgenomsnittet.

I sina överväganden sade utskottet att en ”samlad bedömning av aktuella utredningar i kyrkoavgiftsfrågan ännu saknas”. Vidare noterade utskottet att två mindre utredningar skulle komma att presenteras senare under år 2004, Tak och golv för kyrkoavgiften – kartläggning av uppbördstekniska förutsättningar m.m. samt en rapport kring återbetalningsfrågan. I utredningen om tak och golv för kyrkoavgiften, sade utskottet, finns en hänvisning till förarbetena till lagen (1999:1951) om Svenska kyrkan, där det sägs att avgiften ska sättas i förhållande till inkomsten. Med hänvisning till detta sade utskottet att ett införande av tak för kyrkoavgiften skulle kunna kräva en lagändring.

Till betänkandet fogades ett yttrande (Ln 2004:6y) från läronämnden. I yttrandet påminde läronämnden om den bibliska principen om tionde som ett uttryck för att den enskildes ansvar bör stå i proportion till bärkraft. Vidare underströk läronämnden att det också är teologiskt viktigt att aktualisera de ekonomiskt sämst ställdas villkor för erläggande av kyrkoavgift.

Mot bakgrund av detta och med instämmande i läronämndens bedömning föreslog utskottet avslag på båda motionerna.

Kyrkomötet beslutade att bifalla utskottets förslag.

Kyrkomötet 2008

Vid 2008 års kyrkomöte behandlade ekonomi- och egendomsutskottet i sitt betänkande Möjlighet till befrielse från kyrkoavgift (EE 2008:7) en motion (2008:50) med förslaget att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att utreda och återkomma med förslag till uppbördsrutiner som skulle befria kyrkomedlemmar med de lägsta inkomsterna från kyrkoavgift. Det handlade därmed om nivån på kyrkoavgiften, men ur perspektivet att det skulle införas ett golv för denna.

Utskottet fann att frågan var angelägen, men föreslog ändå avslag på motionen. Detta skedde med hänvisning till att kyrkostyrelsen kontinuerligt arbetade med frågan. Utskottet underströk betydelsen av att detta också fortsatt skulle vara fallet.

Läronämnden hänvisade i sitt yttrande till det som nämnden hade sagt i sitt yttrande vid 2004 års kyrkomöte, nämligen att den bibliska principen om tionde som ett uttryck för att den enskildes ansvar bör stå i proportion till bärkraft. Därför fann läronämnden bland annat att

en proportionalitet mellan inkomstens och kyrkoavgiftens storlek uttrycker den solidaritet som bör prägla den kristna kyrkan.

Vidare hade läronämnden betonat att det också är teologiskt viktigt att aktualisera de ekonomiskt sämst ställdas villkor för erläggande av kyrkoavgift.

Kyrkomötet beslutade bifalla utskottets förslag att avslå motion 2008:50.

Vid kyrkomötet 2008 besvarade kyrkostyrelsen en fråga (2008:14) om maxbelopp för kyrkoavgiften. I sitt svar framhöll kyrkostyrelsen att frågan hade varit föremål för en konsekvensanalys beträffande införandet av tak och golv på kyrkoavgiften. Analysen, sade kyrkostyrelsen, pekade på att ett antal bestämmelser i kyrkoordningen och viktigare, ett antal lagar skulle behöva omformuleras. Det senare innebar att kyrkan inte ensam ägde frågan. I svaret från kyrkostyrelsen sades också följande. ”Den statliga hjälpen med uppbörden av kyrkoavgiften är mycket viktig för kyrkan och det är därför angeläget att reglerna för beräkning av kyrkoavgiften är enkla och så nära som möjligt ansluter till kommunalskatteberäkningen.” Kyrkostyrelsen konstaterade att genomförda utredningar och analyser inte hade föranlett kyrkostyrelsen att lägga fram något konkret förslag.

Frågan om ett golv för kyrkoavgiften återkom vid 2014 års kyrkomöte. I betänkandet Inför ett golv för kyrkoavgiften (EE 2014:7) behandlades en motion (2014:49) där kyrkostyrelsen föreslogs få i uppdrag att utreda möjligheterna att införa ett golv för kyrkoavgiften.

Utskottet noterade att ”nuvarande lagstiftning om kyrkoavgift påbjuder att den som tillhör Svenska kyrkan ska betala kyrkoavgift och att denna avgift ska beräknas som en procentsats på medlemmens kommunalt beskattningsbara inkomst”. Därmed, fortsatte utskottet, äger Svenska kyrkan inte själv frågan. Mot den bakgrunden menade utskottet att det i motionen framlagda förslaget skulle avslås.

Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Kyrkomötet 2017

I betänkandet Golv och tak för kyrkoavgiften (EE 2017:2) behandlade ekonomi- och egendomsutskottet vid 2017 års kyrkomöte en motion (2017:123) med förslaget att kyrkomötet skulle besluta uppdra till kyrkostyrelsen att utreda ett införande av golv och tak gällande kyrkoavgiften.

I sina överväganden framhöll utskottet att den som är medlem i Svenska kyrkan enligt lag är skyldig att betala kyrkoavgift i den mån medlemmen har en kommunalt beskattningsbar inkomst. Utskottet påminde också om att kyrkostyrelsen som svar på en fråga under 2008 års kyrkomöte hade redovisat varför man inte avsåg att lägga fram något konkret förslag i frågan om golv och tak för kyrkoavgiften. Vidare konstaterade utskottet att eftersom kyrkoavgiften tas ut efter en procentsats i förhållande till denna inkomst, innebär detta att var och en får bidra till Svenska kyrkans verksamhet efter egen ekonomisk bärkraft. Befintlig lagreglering gav inte, sade utskottet, utrymme för att avvika från denna ordning.

Utskottet såg frågan om hur Svenska kyrkan kan värna och hjälpa de ekonomiskt svagaste i samhället som angelägen. Då man som medlem i Svenska kyrkan inte kan undantas från avgiftsbetalning torde detta främst kunna ske genom att en församling eller ett pastorat i ett enskilt fall beslutar om återbetalning av kyrkoavgiften till berörd medlem.

Mot denna bakgrund föreslog utskottet att motionen skulle avslås. Till betänkandet fogades en reservation till förmån för motionens förslag.

Kyrkomötet beslutade att bifalla utskottets förslag.

Kyrkomötet 2021

I ekonomiutskottets betänkande E 2021:7 Tak för kyrkoavgiften behandlades motion 2021:60 med förslaget att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att införa ett tak på kyrkavgiften för den enskilde.

Utskottet konstaterade att frågan om kyrkavgiften är reglerad i såväl lagen om Svenska kyrkan som i lagen om avgift till trossamfund och att Svenska kyrkan därmed inte ensidigt förfogar över frågan. Därutöver konstaterade utskottet att frågan är väl utredd och att utskottet inte såg något behov av ytterligare utredningar.

Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Kyrkomötet 2023

Vid kyrkomötet 2023 behandlades motionen 2023:98 Friår från kyrkoavgift i utskottets betänkande E 2023:7. Utskottet konstaterande följande.

Utskottet menar att tanken är god, att det diakonala uppdraget enligt kyrkoordningen är otvetydigt och att stöd till enskilda är en angelägen fråga. Frågan om diakonalt stöd till utsatta är dock en pastoral fråga för den lokala församlingen. Många församlingar har ett omfattande diakonalt arbete och bidrag till enskilda kan ofta finansieras genom exempelvis insamlingar, gåvomedel och bidrag från stiftelser.

Utskottet menar även att genom att kyrkoavgiften tas ut som en procentsats i förhållande till inkomsten sker redan en utjämning där de med lägst inkomster också betalar minst i kyrkoavgift. Utskottet föreslår med anledning av detta att motionen avslås.

Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Förenklad behandling av motion 2025:73

Kyrkomötet har tidigare under denna mandatperiod behandlat ärendet i motion 2025:73 Diakonala undantag från kyrkoavgift i ekonomiutskottets betänkande 2023:7 Friår från kyrkoavgift, med motion 2023:98. Kyrkomötet avslog motionen.

Förenklad motionsbehandling har avseende motion 2025:73 beslutats i enlighet med 4 kap. 19 a § i Arbetsordning för kyrkomötet.

Utskottets överväganden

Motion 2025:9 Tak på kyrkoavgiften

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:9.

Utskottet konstaterar att frågan har utretts vid ett flertal tillfällen sedan relationsändringen och bedömer att det inte finns behov av en ytterligare utredning.

Den nuvarande solidariska finansieringen är grundad i Svenska kyrkans identitet som folkkyrka, där var och en betalar efter sin förmåga, alltså i relation till sin inkomst.

Utskottet är medvetet om att den nuvarande ordningen med ett avgiftsunderlag som bygger på den kommunalt beskattningsbara inkomsten innebär att avgiften står i proportion till inkomsten, men den tar inte hänsyn till andra inkomstkällor såsom exempelvis kapitalinkomster. Avgiftsunderlaget är också genom denna ordning känsligt för skattepolitiska beslut som rör till exempel förändringar av grundavdrag eller reseavdrag. Detta bedömer dock utskottet inte som tillräckliga skäl för att föreslå förändringar av den nuvarande ordningen.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Motion 2025:73 Diakonala undantag från kyrkoavgift

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:73.

Utskottet konstaterar, mot bakgrund av den information utskottet erhållit, att några nya omständigheter inte tillkommit sedan ärendet behandlades vid föregående tillfälle och föreslår därför avslag på motionen.

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojdkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Magnus Ek, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Leif Aruhn-Solén, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:6**

Policy för omstrukturering av tillgångar

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2025:41.

Motionen föreslår att uppdra till kyrkostyrelsen att fastställa en policy för omstrukturering och försäljning av bland annat kyrkor samt att i policyn inarbeta rutiner för bakgrundskontroller.

Utskottet föreslår att motionen avslås då fastställande av policys i församlingar, pastorat och stift är ett lokalt ansvar samt att förslaget om bakgrundskontroller inte bedöms som möjlig att tillämpa.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:41, punkt 1,
2. avslå motion 2025:41, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:41 av Olov Lindquist och Margaretha Herthelius, Policy för omstrukturering av tillgångar

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. fastställa en tydlig policy för omstrukturering och försäljning av kyrkor, präst-lönetillgångar och andra tillgångar,
2. i policyn arbeta in en rutin för bakgrundskontroller av köpare samt av förtroende-valdas privata engagemang.

Bakgrund

Motioner rörande försäljning av fastigheter och särskilt kyrkobyggnader har behandlats av kyrkomötet vid ett flertal tillfällen, men då ur något andra perspektiv än det som motionen anför. Som exempel kan anges ett flertal motioner sedan 2016 såsom motion 2021:30, 2021:45, 2021:86 samt 2023:37 som i huvudsak haft inriktning mot avyttring av överflödiga kyrkor. Motionerna har i samtliga fall antingen ansetts besvarade eller föreslagits avslag av ekonomiutskottet, vilket även blivit kyrkomötets beslut.

Fastighetsägarens ansvar – lagstiftning och andra regelverk

De rättsliga regelverken består av lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd. Rättsliga regelverk reglerar det ansvar som följer av att vara fastighetsägare, byggherre, hyresvärd och i ansvaret för den fysiska arbetsmiljön. Inom Svenska kyrkan är varje juridisk enhet – församling, pastorat, samfällighet, stift och den nationella nivån – fastighetsägare och har därmed detta ansvar.

De inomkyrkliga regelverken utgörs av kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser. Dessa är underordnade rättsliga regelverk.

I tillägg till de egna avtal som församlingen och pastoratet tecknat finns ett ansvar för att uppfylla den överenskommelse med staten som den nationella nivån tecknat för trossamfundets räkning.

Den fastighetsrättsliga lagstiftningen berör alla fastighetsägare och delas vanligen in i allmän och speciell fastighetsrätt. En viktig lag inom den allmänna fastighetsrätten är jordabalken (1970:994). Lagar som tillhör den speciella fastighetsrätten är fastighetsbildningslagen (1970:988), plan- och bygglagen (2010:900) samt miljöbalken (1998:808).

Rättsliga regelverk som berör Svenska kyrkan specifikt är bland andra lag om Svenska kyrkan (1998:1591), kulturmiljölagen (1988:950), föreskrift om kyrkliga kulturminnen (Riksantikvarieämbetet), kulturmiljöförordningen (1988:1188) och begravningslagen (1990:1144).

I kyrkoordningens kapitel 40 finns bestämmelser kring kyrkobyggnader men däremot innehåller kapitlet inte några bestämmelser avseende församlingens övriga fastighetsbestånd. I kapitel 46 regleras bestämmelser om prästlönstillgångarna.

Inomkyrkliga bestämmelser om ekonomisk förvaltning

Elfte avdelningen i kyrkoordningen behandlar ekonomi och egendom. I kapitel 47 finns bestämmelser om den ekonomiska förvaltningen för församlingar och pastorat.

1 § Församlingen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.

Församlingen ska ha en ekonomisk ställning som utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar.

Om en församling ingår i ett pastorat ska det som sägs i detta kapitel om församlingar i stället gälla pastoratet.

2 § Församlingen ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att kravet på god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses.

Medlen ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkofullmäktige ska utfärda närmare bestämmelser om hur medlen ska förvaltas.

3 § När en upphandling görs ska man utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföra den affärsmässigt.

Vid upphandling ska alla anbudsgivare, anbudssökande och anbud behandlas utan ovidkommande hänsyn.

I kapitel 2 finns den så kallade likställighetsprincipen.

4 § En församling ska behandla dem som tillhör församlingen lika om det inte finns sakliga skäl för något annat.

1 § Svenska kyrkan är ett evangelisk-lutherskt trossamfund som framträder som församlingar och stift. Svenska kyrkan har också nationella organ.

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Kyrkomötet får inte besluta i sådana enskilda frågor som det är en församlings eller ett stifts uppgift att besluta i.

Svenska kyrkans överklagandenämnd

Svenska kyrkans överklagandenämnd är en självständig nämnd som kan överpröva beslut fattade i Svenska kyrkan. Överklagandenämnden har vid flera tillfällen behandlat ärenden som rör fastighetsförsäljningar där man i överklagandet hänvisat till att försäljningen strider mot kyrkoordningens bestämmelser om god ekonomisk hushållning, likställighetsprincipen och/eller god medelsförvaltning.

- ◆ Beslut 2001/08 Försäljning i strid mot god ekonomisk hushållning i verksamheten och om god avkastning i medelsförvaltning.
- ◆ Beslut 2004/02 Fråga om fastighetsförsäljning som inte skett till den som lämnat det högsta anbudet strider mot regleringen i kyrkoordningen.
- ◆ Beslut 2010/23 Fråga om försäljning skett till underpris, brister i beredningen samt jäv.

I samtliga fall har överklagandena avslagits. Överklagandenämnden konstaterar i sitt beslut 2001/8 att i dessa fall är inte heller kyrkoordningens bestämmelse om upphandling tillämplig.

Enligt Överklagandenämndens uppfattning bör det i princip gälla samma krav på affärsmässighet, konkurrens och objektivitet vid försäljning av egendom som vid upphandling. Kyrkoordningen innehåller emellertid inte någon motsvarande uttrycklig reglering för detta. Inte heller medför likställighetsprincipen i detta fall något krav på att försäljningen skall ske genom offentligt utbud eftersom likställighetsprincipen inte gäller när en församling eller samfällighet köper eller säljer fastigheter.

Bestämmelser om lokalförsörjningsplan samt vägledning

Av kyrkoordningens bestämmelse § 12 i kapitel 47 framgår skyldigheten för församling och pastorat att upprätta en lokalförsörjningsplan samt att denna ska uppdateras minst vart fjärde år. Kyrkostyrelsen har fastställt närmare bestämmelser i SvKB 2018:08 *Kyrkostyrelsens beslut med närmare bestämmelser om lokalförsörjningsplaner*. I korthet innebär bestämmelserna att lokalförsörjningsplanen

- ◆ är ett strategiskt redskap för att säkerställa en långsiktigt hållbar resursanvändning (3 §)
- ◆ ska omfatta alla fastigheter och verksamheter (4 §)
- ◆ ska relatera till församlingsinstruktionen och samordnas med den övriga långsiktiga verksamhetsplaneringen (5 §)
- ◆ ska utgå från en omvärldsbeskrivning och avse en planeringsperiod om minst tio år (5 §)
- ◆ ska innehålla en redogörelse för kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen (6 §)
- ◆ ska innehålla redogörelser för verksamhetens planerade utveckling, behov och bestånd av mark, byggnader och anläggningar, en åtgärdsplan och en konsekvensanalys (6 §)
- ◆ ska tillställas stiftens för kännedom (7 §).

Inför det omfattande arbetet med upprättande av lokalförsörjningsplanerna utarbetade kyrkostyrelsen även ett stödmaterial i lokalförsörjningsplanering, *Vägledning i lokalförsörjningsplanering*.

I vägledningen beskrivs hur åtgärdsplanen och konsekvensanalysen bör bygga på församlingsinstruktionen samt en omvärldsbeskrivning som kompletterar församlingsinstruktionens omvärldsanalys med bland annat uppgifter från de kommunala översikts- och detaljplanerna. Det är också i arbetet med åtgärdsplanen som eventuella konsekvenser av försäljningar och ”omstruktureringar” ska beskrivas. Fastställda lokalförsörjningsplaner ska tillställas stiftens för kännedom, och stiftens har också möjlighet att bistå med råd och stöd i den strategiska fastighetsplaneringen.

Handledning för fastighetsförvaltning och upphandling

I den handledning för fastighetsförvaltning och upphandling som utarbetats inom kyrkokansliet finns beskrivningar kring fastighetsägarens ansvar samt råd och anvisningar, *Handfast - handledning i fastighetsförvaltning och upphandling*.

Handledningen är ett av de uppdrag som beslutades av kyrkomötet i enlighet med förslagen i utredningen Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter, kyrkor och utjämningsystem (SKU 2015:1). I handledningen ges råd och rekommendationer för församlingar och pastorat för att stödja kyrkoråden i arbetet med det lokala ansvaret för fastighetsförvaltningen. Här berörs bland annat kortfattat frågor kring försäljning av fastigheter och en arbetsmodell presenteras.

Utöver arbetsmodellens rekommendationer finns inga hinder för att lokala policys eller riktlinjer rörande fastighetsförsäljning fastställs. Riktlinjer kan även fastställas för varje enskilt fall av försäljning.

Utvärdering av Gemensamt ansvar med mera

I den uppföljning av utredningen Gemensamt ansvar som enligt beslut ska rapporteras till kyrkomötet 2027 berörs även områden som i det initiala uppdraget inte fanns med. Exempel på detta är frågan om kyrkobyggnadsbidrag för utveckling av kyrkobyggnader samt Kyrkobyggnadsprojektets uppdrag att titta bredare på hur Svenska kyrkan kan ta ett gemensamt ansvar för hållbar förvaltning av tillståndspliktiga kyrkobyggnader.

Även den nu gällande SvKB 2018:08 om lokalförsörjningsplaner är föremål för översyn i detta arbete.

Tillhandahållande av mallar

Den nationella nivån kan, enligt 10 kap. 1 § i kyrkoordningen, inte ta beslut i enskilda frågor som en församling, pastorat eller stift har ansvar för. De policydokument som upprättas och fastställs av den nationella nivån avser därför endast den nationella nivån ansvarsområden.

Däremot har under årens lopp kyrkokansliet tillhandahållit ett flertal övergripande mallar för upprättande av lokala policydokument i olika frågor såsom medelsförvaltningspolicy, inköpspolicy samt mall för upphandling av revisionstjänster. Dessa har tillkommit på efterfrågan från församlingar, pastorat och stift med syfte att säkerställa att nödvändiga parametrar, såsom lagstiftning och andra regelverk, beaktas vid upprättande av en lokal policy eller upphandling. Dessa mallar kan därefter anpassas efter varje församlings lokala behov.

Det finns inget hinder för att upprätta egna lokala policys kring ämnen där mallar i dag saknas.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:41.

Utskottet konstaterar att fastighetsägarens ansvar är långtgående och omfattande. Förutom lagstiftning finns ett omfattande inomkyrkligt regelverk kring hantering av kyrkobyggnader samt bestämmelserna om lokalförsörjningsplaner. Vissa anvisningar kring hur man som fastighetsägare bör agera i samband med fastighetsförsäljningar finns i de dokument som nämnts, men huvudansvaret vilar på fastighetsägaren. Detta omfattar exempelvis att sätta sig in i kommunens arbete med detaljplaner.

Kyrkoordningens bestämmelse kring det lokala självbestämmandet medför att de policydokument som fastställs av kyrkostyrelsen endast är bindande för den nationella nivån. Däremot har den nationella nivån gällande andra väsentliga frågor utarbetat anvisningar och mallar som, efter lokala anpassningar, kan användas av församlingar, pastorat och stift såsom rörande medelsförvaltningsreglemente.

Utskottet menar att det inte finns några hinder för att i en lokal policy fastställa principer som ska gälla vid exempelvis en fastighetsförsäljning. En rimlig förutsättning är dock att de principer som ska gälla även är möjliga att tillämpa. Utskottet bedömer att punkten om bakgrundskontroller av köpare och förtroendevaldas privata engagemang torde vara mycket svår att tillämpa utöver de uppgifter som kan erhållas via kreditupplysningsföretag. Kyrkoordningens bestämmelser om jäv och den enskilde ledamotens ansvar att anmäla jäv förutsätts innebära ett hinder för missbruk av förtroendemannaställningen. Den möjlighet som finns att överklaga enskilda beslut innebär även det ett skydd mot formellt felaktig hantering av en fastighetsförsäljning.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojdkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Leif Aruhn-Solén, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig till förmån för motion 2025:41.

Marcus Romedahl

**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:7**

Utred målkapital

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:61. Motionen föreslår en allsidig utredning kring målkapitalet som begrepp, dess utformning och begränsande effekt. Utskottet menar att målkapitalet är en komplex fråga men att anvisningar och mallar löpande utvecklas och att stöd finns.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Till betänkandet finns två reservationer.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:61.

Motionens förslag

**Motion 2025:61 av Leif Nordlander och Elisabeth Sandlund
Gäfvert, Utred målkapital**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att allsidigt utreda målkapitalet som begrepp, utformning och begränsning för församlingar som inte ingår i pastorat och pastorat.

Bakgrund

Under 2003 års kyrkomöte framfördes i motion 2003:35 av Staffan Holmgren och Erna Arhag och motion 2003:38 av Tony Guldbrandzén m.fl. att den praktiska hanteringen av kyrkoordningens krav på budgetbalans och kravet på återställande av det egna kapitalet vid underskott i många fall ledde till icke avsedda effekter.

Motionärerna föreslog att kyrkomötet skulle uppdra till kyrkostyrelsen att föreslå ändringar i kyrkoordningen. Av ekonomi- och egendomsutskottets behandling av motionerna i EE 2003:4 framgår att man ansåg att det var av stor vikt att budgetbalanskravet och återställandekravet upplevdes som en logisk och praktiskt inriktad förlängning av kyrkoordningens krav på en god ekonomisk hushållning och utskottet föreslog därför med anledning av motionerna att kyrkostyrelsen skulle ges i uppdrag att göra en utvärdering av kyrkoordningens bestämmelser i dessa frågor.

Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Utredningen genomfördes under 2004 och 2005, remitterades under 2006 och ett förslag till kyrkoordningsändringar lämnades till kyrkomötet 2006. Förslaget innebar

bland annat att varje församling och stift skulle fastställa ett mål för det egna kapitalets storlek, målsatt kapital ("målsatt kapital").

Ekonomi- och egendomsutskottet ställde sig bakom kyrkostyrelsens förslag vilket också kom att beslutas av kyrkomötet.

Tidigare regelverk

Enligt 47 kap. 5§ kyrkoordningen skulle budgeten innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret, där kyrkoavgiftens storlek och kostnaderna skulle anges. Där skulle framgå hur verksamheten skulle finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknades vara vid budgetårets slut. Budgeten skulle också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år, där budgetåret alltid var periodens första år.

Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår översteg intäkterna, skulle det negativa resultatet regleras så att det egna kapitalet återställdes under de närmast följande två åren. Undantag fick göras om särskilda skäl fanns. Beslut om en sådan reglering skulle fattas i budgeten senast för det andra året efter det år då det negativa resultatet uppkom. Om det fanns synnerliga skäl fick dock fullmäktige besluta att en sådan reglering inte skulle göras.

Bestämmelsen i 4 § om "särskilda skäl" påverkade därmed budgetarbetet, medan bestämmelsen i 5 § om "synnerliga skäl" reglerade utfallet av den ekonomiska förvaltningen.

Motsvarande bestämmelser för stiften fanns i 49 kap. 4–5§§ kyrkoordningen.

Process

Frågan utreddes av kyrkokansliet under 2004 och 2005 i samarbete med Svenska kyrkans redovisningskommitté (nuvarande Kyrkostyrelsens redovisningsråd för Svenska kyrkan, KRED). Det nya förslaget innebar i korthet att de dåvarande reglerna om budgetbalanskrav ersattes med en bestämmelse om att mål för det egna kapitalets storlek skulle fastställas samt att budgetbalanskravet bibehålls i de fall där målet inte uppnåddes.

Utredningen kom med ett flertal förslag på ändringar i kyrkoordningen som förutom ovanstående förslag, bland annat ställde krav på att stiften skulle få en mer aktiv roll för tillsynen av den ekonomiska förvaltningen.

Utredningen remitterades under 2006 till ett antal församlingar och samtliga stiftsstyrelser, dåvarande Församlingsförbundet (nuvarande Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, SKAO) samt två större revisionsbyråer.

En övervägande del av de remissvar som inkom bejakade behovet av förändringar i de dåvarande bestämmelserna. De skäl som angavs var i huvudsak inriktade på behovet av långsiktighet i den ekonomiska förvaltningen och att det föreslagna systemet skulle innebära en flexibilitet som tillät att de lokala förutsättningarna kunde styra behovet av eget kapital.

Ärendet lyftes till kyrkomötet 2006 i kyrkostyrelsens skrivelse 2006:6 och hade då genomgått vissa ändringar utifrån remissinstansernas påpekanden. Bland annat ströks förslaget om utökad tillsyn utifrån vissa givna nyckeltal. Ekonomi- och egendomsutskottet beslutade i sitt betänkande EE 2006:7 att anta kyrkostyrelsens förslag om kyrkoordningsändringar i sin helhet och detta blev även kyrkomötets beslut.

Kritiken mot budgetbalanskravet gick att sammanfatta i fem punkter:

- ♦ Kraftigt överkonsoliderade enheter kunde inte använda kapitalet för att underbalansera budgeten utan tvingades till onödigt höga avgifter eller besparingar.
- ♦ Tillfälliga överskott – genom exempelvis gåvor eller vakanser – kunde inte förbrukas ett senare år, även om konsolideringen var tillräcklig.
- ♦ Tolkningssvårigheter och -olikheter.
- ♦ Bestämmelserna sa inget om svag konsolidering så länge den inte försämrades.
- ♦ Tiden för att återställa oplanerade underskott var i praktiken för kort.

I utredningen kring budgetbalanskravet gavs uppdraget att utvärdera i fyra olika punkter. Nedan redovisas en sammanfattning av utredningens slutsatser.

- ♦ Tillämpningen av de särskilda och synnerliga skäl som fanns kopplade till bestämmelserna.
- ♦ Budgetbalanskravets och återställandekravets koppling till budgetdokument och årsredovisning.
- ♦ Möjligheten att dela upp församlingens egna kapital i dels en bunden del, dels en fri del. I de fall det fanns anledning att överväga en uppdelning av församlingens egna kapital skulle även frågan om behov av regler för värdesäkring belysas.
- ♦ Lämpligheten i den nuvarande fristen på två år för att återställa det egna kapitalet vid underskott.

Särskilda och synnerliga skäl

Utredningen konstaterade att god ekonomisk hushållning, alltså portalparagrafen i kapitel 47 och 49, innebär att över tid måste intäkterna överstiga kostnaderna men att de dåvarande bestämmelserna innebar möjligheter till avvikelser. Begreppet särskilda skäl innebar skilda tolkningar och det var oklart om församlingar med mycket kraftig konsolidering skulle kunna lägga en underbalanserad budget. Det var inte heller möjligt att nyttja tillfälligt uppkomna överskott, till exempel beroende på vakanser eller större gåvor, under kommande år genom en underbalansering av budgeten.

Begreppet synnerliga skäl, som tar sikte på den ekonomiska förvaltningen, innebar att återställandekravet på uppkomna underskott kunde sättas åt sidan genom beslut i kyrkofullmäktige. Ett sådant exempel var att en församling som under lång tid byggt upp det egna kapitalet inför en större kyrkorenovering ändå kunde hamna i en situation där man det år renoveringen genomfördes gick med underskott. Ett undantag från kravet på återställande kunde då hävdas om man i tidigare bokslut redovisat varför man byggt upp det egna kapitalet.

Även detta begrepp, synnerliga skäl, gav utrymme för skilda tolkningar och tillämpningar. Exempelvis kom tillfälliga överskott att låsas in i eget kapital om man inte kunde hänvisa till synnerliga skäl vid det tillfälle då överskottet uppstod.

Uppdelning av det egna kapitalet i en bunden och en fri del

Utredningen påpekar att begreppen bundet och fritt eget kapital är lagreglerat för vissa associationsformer, dock inte för registrerade trossamfund. Detta gör begreppen olämpliga att använda för Svenska kyrkan.

En svårighet som utredningen pekade på var hur man skulle bedöma hur mycket av det totala egna kapitalet som skulle avsättas till bundet kapital. Risknivå och framtida kapitalbehov varierar kraftigt mellan olika församlingar vilket gör det svårt att binda eget kapital på ett enhetligt sätt. Långsiktigheten behöver beaktas eftersom alltför täta revideringar urholkar respekten för begreppet.

Det tvååriga återställandekravet

Utredningen konstaterade att den faktiska tiden för återställande ofta kom att bestå av endast ett år eftersom beslut om återställande i normalfallet tas flera månader in på det första året. Många församlingar är uppbundna av långa avtal och uppsägningstider vilket gjorde det svårt att följa bestämmelsen.

Tillämpning av de nya bestämmelserna

Bestämmelsen trädde i kraft 1 januari 2007 och började då tillämpas. Relativt snart visade det sig att de nya bestämmelserna inte gav svar på den process som behövdes för att beräkna det lokala eller regionala behovet av ett långsiktigt eget kapital, inte minst utifrån att begreppet eget kapital i sig är komplicerat. Dåvarande KRED, Kyrkans redovisningskommitté, utarbetade därför under 2008 fram de första anvisningarna på en arbetsmodell för att räkna fram ett mål för det egna kapitalet. Under de kommande åren har dessa anvisningar anpassats och uppdaterats, dels utifrån skrivningar som ledde till misstolkningar, dels utifrån frågeställningar och praktiska exempel från församlingar och pastorat.

Den senaste uppdateringen skedde 2023, KRED:s rekommendation 2023:2 *Målskapital – långsiktigt mål och betryggande buffert*. Detta material uppgraderades från anvisning till rekommendation där en arbetsmodell presenteras men också förtydligar att den process som ska föregå det lokala beslutet är väsentlig och ska tåla att granskas av revisor. Det har även lokalt och exempelvis inom Ekonomiservice utarbetats ytterligare mallar för att underlätta dessa bedömningar som dels består av verbala strategiska bedömningar kring framtid verksamhet, fastighetsinnehav, personalbehov, investerings- och underhållsbehov, dels prissättningen av dessa bedömningar, alltså hur mycket kapital kommer detta av kräva för att det även ska, i enlighet med kyrkoordningsbestämmelsen, finnas en buffert.

Det finns inget hinder för att använda andra beräkningsmodeller, men även dessa ska innehålla de moment som behövs för att lokalt bedöma det långsiktiga behovet av eget kapital.

Värdesäkring av eget kapital respektive målskapital

God ekonomisk hushållning innebär att man i normalfallet inte minskar det egna kapitalets värde. Värdet kan minska på grund av att verksamheten bedrivs med underskott men även genom att värdet urgröps på grund av inflation. En god ordning är därför att budgetera och bedriva verksamheten så att det minst ger ett överskott som motsvarar inflationen. Under en mandatperiod minskar exempelvis värdet av 10 miljoner kronor till cirka 9,2 miljoner kronor om inflationen följer Riksbankens mål om två procents inflation. Ett fåtal församlingar och pastorat har antagit finansiella mål om detta, men det är ännu relativt ovanligt.

I arbete med den senaste uppdateringen kring arbetsmodell för fastställande av målskapitalet – som arbetades fram samtidigt som inflationen låg på cirka 10 procent – konstaterade KRED att behovet att värdesäkra det målsatta kapitalet fanns eftersom detta beslut normalt inte uppdateras mer än en gång per mandatperiod. Värdesäkring är en ordning som sedan 2006 tillämpas på motsvarande bestämmelse för den nationella nivåns eget kapital och KRED menade att detta är en god ordning som bör vara vägledande för hela Svenska kyrkan. I diskussionen kring vilket av de olika konsumentprisindex som skulle tillämpas konstaterade KRED att Riksbanken numera använder KPIF som inflationsmått och att detta bättre lämpar sig för Svenska kyrkan än KPI då renteffekter från hushållens bolån inte ingår.

Fastställande av ett målsatt kapital bedömdes så väsentlig att det även framgår av bestämmelsen att detta ska redovisas i församlingars, pastorats och stiftens årsredovisningar och därmed också ska granskas av revisorerna. Detta innebär i många fall en granskning av processen kring att komma fram till det fastställda beloppet granskas, såsom vilka parametrar som bedömts som väsentliga, inte i första hand en granskning av det fastställda beloppet.

Sedan 2010 har stiftet även tillsyn över den ekonomiska förvaltningen i församlingar med egen ekonomi och pastorat. I detta arbete används det målsatta kapitalet som en av de parametrar som granskas.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:61.
--

Utskottet konstaterar att beredningen inför fastställande av mål för det egna kapitalets storlek, målkapital, är komplex. Många parametrar ska vägas in för att få ett målkapital som utgör den betryggande ekonomiska buffert som kyrkoordningen förutsätter. Bristande kunskap leder till missförstånd och oönskade inlåsnings effekter. Församlingar riskerar att inte genomföra nödvändiga underhållsåtgärder, investeringar eller andra satsningar för att man inte förstått möjligheten att under en mandatperiod låsa delar av eget kapital för exempelvis stora framtida underhållsåtgärder för att inför genomförandet, ibland flera år senare, frigöra det egna kapitalet genom att sänka målkapitalsnivå. Andra exempel som utskottet tagit del av är där man inte tagit hänsyn till dolda värden i tillgångar som är avyttringsbara och på så sätt fastställt en onödigt hög nivå på målkapitalet.

Utskottet menar att de anvisningar som finns i form av KRED:s rekommendation 2023:2 Målkapital – långsiktigt mål och betryggande buffert behöver kompletteras med andra verktyg för att uppnå det som bestämmelsen syftar till. Modellen i sig är inte problemet men den praktiska tillämpningen tenderar att bli mer av en räkneoperation än det strategiskt långsiktiga arbete för en hållbar ekonomi som bestämmelsen avser.

Utskottet erfar att verktyg har utvecklats och redan finns, exempelvis via Ekonomiservice, som på vissa håll tillhandahåller mallar som utgår från KRED:s rekommendation men är mer praktiskt inriktade och där kyrkorådet via Ekonomiservice får professionellt stöd och vägledning i arbetet med riskbedömningen. Mallen leder därefter fram till en lämplig målkapitalsnivå.

Behovet av stöd, hjälp och utbildning bedöms vara stort men utskottet konstaterar att detta stöd redan idag håller på att utvecklas och att det finns möjligheter att i samband med de utbildningssatser som genomförs i inledningen av den nya mandatperioden även utbilda kyrkoråden kring frågan om målkapital.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

E 2025:7

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojdkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Leif Aruhn-Solén, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom, och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig till förmån för motion 2025:61.

Leif Nordlander

Reservation 2

Jag reserverar mig till förmån för motion 2025:61.

Fredrik Ottesen

**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:8**

Begränsningar i finansiella placeringar

Sammanfattning

Detta betänkande behandlar tre motioner som på olika sätt berör frågan om finansiella placeringar inom Svenska kyrkan, motion 2025:110 Fred och solidaritet – riktlinjer för kapitalförvaltningen, motion 2025:114 Inga finansiella placeringar i Svenska Cellulosa Aktiebolag samt motion 2025:117 Justerad finanspolicy.

Motionerna 2025:114 samt 2025:117 föreslår utformande av policy och riktlinjer för finanspolicy respektive justeringar i befintlig finanspolicy och placeringsanvisningar medan motion 2025:114 föreslår avyttring av finansiella placeringar i ett specifikt bolag.

Utskottet menar att det finns en befintlig finanspolicy och placeringsanvisningar som nyligen uppdaterats samt att det är olämpligt att kyrkomötet tar beslut kring finansiella placeringar i enskilda bolag.

Utskottet föreslår avslag på samtliga motioner.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:105, punkt 1,
2. avslå motion 2025:105, punkt 2,
3. avslå motion 2025:105, punkt 3,
4. avslå motion 2025:114,
5. avslå motion 2025:117, punkt 1,
6. avslå motion 2025:117, punkt 2.

Motionernas förslag

**Motion 2025:105 av Lena Östholm Munkberg m.fl.,
Fred och solidaritet – riktlinjer för kapitalförvaltning**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utforma en policy om att Svenska kyrkans verksamheter inte ska investera i krigsmaterielindustri och liknande verksamheter,
2. formulera riktlinjer gällande Svenska kyrkans syn på etiska investeringar där det tydligt avråds från investeringar i krigsmaterielindustri och liknande verksamheter,
3. i alla lägen stå upp och verka för fred och tillit mellan människor i världen.

Motion 2025:114 av Åsa Rehndell, Inga finansiella placeringar i Svenska Cellulosa Aktiebolag

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avyttra den nationella nivåns finansiella placeringar i skogsbolaget SCA snarast möjligt.

Motion 2025:117 av David Lång m.fl., Justerad finanspolicy

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. stryka stycke 6.3.2 i Svenska kyrkans finanspolicy,
2. justera Svenska kyrkans finanspolicy och placeringsanvisningar i enlighet med motionens motivering.

Bakgrund

Kyrkoordningens bestämmelser

Av kyrkoordningens bestämmelser i 47 kap. 2 §, 49 kap. 2 § samt 51 kap. 2 § framgår de krav som finns för medelsförvaltning på samtliga nivåer inom Svenska kyrkan. En gemensam formulering är ”förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar”.

Varje ekonomisk enhet inom Svenska kyrkan, församlingar med egen ekonomi, pastorat samt stift har enligt kyrkoordningens bestämmelser att fastställa ett medelsförvaltningsreglemente som, utöver ovanstående formulering, ska tillgodose krav på god avkastning och att betryggande säkerhet tillgodoses.

För den nationella nivån, som förvaltar det gemensamma kapitalet inom Svenska kyrkan, gäller bestämmelsen att kapitalet ska förvaltas på ett sådant sätt att det bevaras till sitt reella (värdesäkrade) nivå över rullande tioårsperioder.

Redan vid kyrkomötet år 2000 behandlades två motioner, 2000:7 samt 2000:27, rörande etiska placeringar. Ekonomi- och egendomsutskottet konstaterade i sitt betänkande EE 2000:2 att kyrkostyrelsen samt dåvarande Kyrkofonden aktivt arbetade med tillämpningen av kyrkoordningens bestämmelser om medelsförvaltningen. Ett etiskt råd skulle tillsättas och ett projekt om etisk förvaltning skulle starta där det etiska rådet bland annat skulle fungera som referensgrupp. I projektet ingick att ta fram långsiktigt hållbara kriterier för en etisk förvaltning.

Med hänvisning till ovanstående föreslog utskottet avslag på motionerna och detta blev även kyrkomötets beslut.

Arbetet idag

Det material som låg till grund för projektet och det som där togs fram har därefter legat till grund för den nuvarande finanspolicyn. Denna är för närvarande under bearbetning och behandlas av kyrkostyrelsen under september månad. De uppdateringar som föreslås innebär i huvudsak förtydliganden och redaktionella förenklingar.

Svenska kyrkans kapitalförvaltning på nationell nivå är uttryckligen förankrad i kyrkans värderingar om mänskliga rättigheter och hållbar utveckling. Finanspolicyn betonar att investeringar är ett verktyg för att påverka samhället i en positiv riktning, och att kapitalet ska bidra till en rättvis och hållbar värld. Policyn är utformad för att balansera olika etiska principer med samhällsnytta.

Den nuvarande finanspolicyn har under årens lopp kompletterats med riktlinjer – Placeringsanvisningar för etik och hållbarhet – som sedan ett antal år finns implementerade i den nationella nivåns kapitalförvaltning. Dessa uppdateras med tätare intervall än finanspolicyn för att tidigt möta förändringar i omvärlden. Både policy och riktlinjer är flexibla i sin utformning för att hantera komplexa fall genom individuell bedömning av företag, dialog och påverkan innan steget att avyttra en placering tas. Etisk granskning av placeringar sker löpande utifrån internationella normer.

Organisationen kring hur man arbetar med dessa frågor har under årens lopp förändrats. Kyrkostyrelsen har numera utsett ett kapitalförvaltningsråd med uppdrag att på kyrkostyrelsens uppdrag fortlöpande arbeta med att utveckla förvaltning och finanspolicy. Vid kyrkokansliet finns idag en finansenhet om tre personer som bevakar och följer upp den förvaltning av kapitalet som hanteras av banker och finansinstitut. Man arbetar även med bolagsdialoger för att aktivt påverka i egenskap av kapitalförvaltare.

Utskottets överväganden

Utskottet konstaterar att det idag finns en etablerad och nyligen uppdaterad finanspolicy samt en väl fungerande arbetsmodell för den nationella nivåns finansiella placeringar.

Denna finanspolicy ligger också som grund för de anvisningar och mallar kring medelsplaceringsreglemente som tillhandahålls av den nationella nivån till församlingar, pastorat och stift. Policyn har sin grund i kyrkoordningens bestämmelser om att förvaltningen ska ske på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Motion 2025:105 Fred och solidaritet – riktlinjer för kapitalförvaltning

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:105.

Ansvar för utformandet av en finanspolicy ligger – enligt kyrkoordningens bestämmelse om det lokala ansvaret – hos varje enskilt kyrkoråd, stiftsstyrelse samt hos kyrkostyrelsen. Utformningen av en policy som gäller för hela trossamfundets olika organisatoriska delar är därför inte möjlig, däremot kan anvisningar och mallar tillhandahållas för församlingar, pastorat och stift. Det är väsentligt att varje enskild ekonomisk enhet inom Svenska kyrkan får möjlighet att själv utforma policys och riktlinjer som ligger i linje med de lokala förutsättningarna.

Utskottet menar att det redan i dag finns både finanspolicy och placeringsanvisningar som ligger i linje med motionens intentioner. Detta framgår också i de anvisningar och mallar som tillhandahålls som verktyg för församlingar, pastorat och stift. De områden som motionen lyfter ryms på ett naturligt sätt inom ramen för kyrkans grundläggande värderingar.

I ljuset av omvärldsfaktorer med krigsoro i världen har utskottet förståelse för ambitionen att förtydliga Svenska kyrkans värderingar men utskottet anser att detta redan beaktas i nuvarande finanspolicy.

Utskottet föreslår med hänvisning till ovanstående avslag på motionen.

Motion 2025:114 Inga finansiella placeringar i Svenska Cellulosa Aktiebolag

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:114.

Utskottet anser att det är olämpligt att kyrkomötet tar beslut om enskilda finansiella placeringar. Detta sker bäst genom det arbetssätt som idag redan tillämpas.

De placeringsriktlinjer och den arbetsmodell med bland annat bolagsdialoger och etisk granskning som tillämpas av den nationella nivån avseende finansiella placeringar menar utskottet är tillräcklig, även i de fall Svenska kyrkans påverkansarbete inte når resultat i en takt som vore önskvärd.

En förteckning över bolag som Svenska kyrkans nationella nivå inte bör innehå finansiella placeringar i torde kräva ständiga uppdateringar och är inte lämplig att hantera i ett forum där beslut endast tas en gång per år utan detta kräver snabbare möjligheter till handläggning. Detta tillgodoses idag via den nuvarande ordningen.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Motion 2025:117 Justerad finanspolicy

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:117.

Utskottet erfar att den nuvarande finanspolicyn nyligen har uppdaterats av kyrkostyrelsen och förändringarna är i huvudsak av redaktionell karaktär och innebär bättre struktur, förenklingar och borttagande av dubbelskrivningar.

Motionens förslag om borttagande av ett stycke i finanspolicyn skulle innebära att den nationella nivån öppnar möjligheten för investeringar i vapenindustrin, något som utskottet menar inte ligger i linje med Svenska kyrkans värdegrund. I nuvarande formuleringar ges utrymme för att väga olika etiska principer mot samhällsnytta, men utskottet vill understryka att kraven och förväntningarna på Svenska kyrkans tillämpning av den etiska värdegrunden inte öppnar upp för en förändring i enlighet med motionens förslag.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojdkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Leif Aruhn-Solén, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom, och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig till förmån för bifall till motion 2025:117.

Fredrik Ottesen

**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:9**

Krav på goda arbetsvillkor vid upphandlingar

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:110. Motionen föreslår att kyrkostyrelsen ska ta fram riktlinjer kring upphandling med tydliga krav på social hållbarhet samt stärka uppföljningen av arbetsvillkor och kollektivavtalsefterlevnad.

Utskottet menar att motionens intentioner är goda men att förslagen redan är tillgodosedda via de råd, anvisningar, handledningar och mallar som finns publicerade kring fastighetsförvaltning, inköp och upphandling samt att kyrkostyrelsen inte har mandat att fastställa bindande policys eller riktlinjer för församlingar, pastorat och stift.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Till betänkandet finns två reservationer och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:110, punkt 1,
2. avslå motion 2025:110, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:110 av Isak Vencu Öhrlund m.fl., Krav på goda arbetsvillkor vid upphandlingar

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. ta fram för församlingar, pastorat, stift och nationell nivå tillämpbara riktlinjer för att vid upphandling kunna ställa tydliga krav på social hållbarhet, inklusive krav på att leverantörer och underleverantörer följer svenska kollektivavtal eller motsvarande villkor vad gäller löner, arbetsmiljö och anställningstrygghet,
2. stärka uppföljningen av arbetsvillkor och efterlevnad av kollektivavtal hos upphandlade entreprenörer.

Bakgrund

Svenska kyrkan omfattas inte av lagen om offentlig upphandling (2016:1145). Dock används bestämmelserna i lagen som vägledning för bedömningen av vilka upphandlingsförfaranden som är att anse som affärsmässiga och vilka som inte är det.

I kyrkoordningen finns bestämmelser kring affärsmässig upphandling för samtliga nivåer inom Svenska kyrkan (kap. 47 § 3, kap. 49 § 3 samt kap. 51 § 3. Formuleringen är densamma oavsett inom vilken organisatorisk del av trossamfundet som avses.

När en upphandling görs ska man utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföra den affärsmässigt. Vid upphandling ska alla anbudsgivare, anbudssökande och anbud behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Befintliga riktlinjer för upphandling för den nationella nivån

Kyrkostyrelsen fastställde den 6 april 2016 en ny inköspolicy med tillhörande uppförandekod för leverantörer. Den ersatte den upphandlingspolicy som kyrkostyrelsen fastställde 2008. Inköspolicyn kompletterar kyrkoordningens bestämmelser om ekonomisk förvaltning och skulle tillämpas på alla inköp som gjordes av den nationella nivån. Syftet med denna policy var att säkerställa att nationella nivåns anskaffningsbehov verkställdes på ett kvalitetsmässigt och kostnadseffektivt sätt med hänsyn tagen till miljökonsekvenser och vad som är etiskt försvarbart.

Gällande uppföljning angavs i policyn att uppföljningar ska göras regelbundet av kyrkokansliet. Kyrkostyrelsen skulle minst en gång per mandatperiod pröva dokumentets aktualitet, och vid behov uppdatera policyn. Senast aktuella uppdatering skedde 2021 och då fastställdes att vid inköp ska följande grundläggande principer tillämpas:

♦ Människovärdesprincipen

Föreställningen om ett människovärde som är lika för alla människor är fundamental både för en kristen etik och för det demokratiska samhället. Ur människovärdesprincipen följer såväl negativa som positiva förpliktelser. De negativa plikterna sätter vissa bestämda gränser för vårt handlande. Varje människa ska behandlas med respekt och får inte utnyttjas på ett otillbörligt sätt. De positiva plikterna innebär krav på aktiva insatser för att främja andra människors väl. De positiva plikterna är relaterade till krav på rättvis fördelning och likställdhet mellan människor. Människovärdesprincipen återspeglas i dag i olika konventioner för mänskliga rättigheter.

♦ Principen om det goda förvaltarskapet

Enligt förvaltarskapstanken uppfattas de tillgångar som vi människor förfogar över som gåvor som vi har fått av Gud för att brukas i våra medmänniskors tjänst. Människan är en förvaltare av Guds gåvor men även en skapad medskapare. Det finns en ömsesidighet i relationerna inom skapelsen och mellan människan och Gud. Detta rymmer ett ansvar både mot andra människor och mot skapelsen i övrigt. Det handlar om att använda olika naturtillgångar för att tillgodose människors behov och om att vårda naturen med tanke på dess egenvärde och på framtida generationers behov.

♦ Affärsmässighet

Kravet på affärsmässighet gäller vid alla inköp som sker genom upphandling och för alla delar i inköpsprocessen. Vid avrop från ett ramavtal är kravet på affärsmässighet redan tillgodosett genom själva ramavtalet. Nationella nivån omfattas inte av lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (fortsättningsvis LOU). Dock används bestämmelserna i LOU som vägledning för bedömningen av vilka

upphandlingsförfaranden som är att anse som affärsmässiga och vilka som inte är det. I termen affärsmässighet ingår att den nationella nivån ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt och genomföra upphandlingen på ett öppet sätt. Information om planerade, pågående och avslutade upphandlingar kan till exempel lämnas via Svenska kyrkans webbplats. Vidare ingår i affärsmässigheten att principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet ska iakttagas.

Uppförandekod för leverantörer

Som komplement till inköspolicyn finns även en *Uppförandekod för leverantörer*. I uppförandekoden beskrivs de minimikrav avseende etik samt hållbar social, miljömässig och ekonomisk utveckling som en leverantör till Svenska kyrkan ska uppfylla, det vill säga krav på en hållbar leveranskedja. Leverantören ansvarar för att även dess underleverantörer lever upp till uppställda krav. Samtliga leverantörer, och dess underleverantörer, omfattas således av denna uppförandekod. Av koden framkommer bland annat att "Leverantörer med verksamhet i Sverige ska ha löner och anställningsvillkor i linje med för branschen gällande kollektivavtal".

Kontroll av de nationella ramavtalen görs inom kyrkokansliet för att säkerställa att villkoren i inköspolicy och uppförandekod är uppfyllda.

Generalsekreteraren ansvarar för att det hos nationella nivån finns riktlinjer som tydliggör hur inköspolicyn ska tillämpas.

I policyn anges även att samtidigt som den och uppförandekoden för leverantörer endast gäller Svenska kyrkans nationella nivå bör de i relevanta och tillämpliga delar erbjudas församlingar, pastorat och stift i syfte att bidra till utveckling av en god inköpskedja inom Svenska kyrkan.

Stift och församlingar

Det finns i dagsläget ingen enhetlig inköspolicy för alla enheter inom Svenska kyrkan. Via intranätet tillhandahåller den nationella nivån dock en mall som det står fritt för alla enheter inom kyrkan att använda sig av om de önskar införa en inköspolicy. Mallen baseras på den av kyrkostyrelsen beslutade inköspolicyn, men kan och bör justeras så att den passar den upphandlande enheten.

Genom att använda Svenska kyrkans centralt avtalade ramavtal har man lokalt säkerställt att de ställda villkoren i policy och uppförandekod är uppfyllda. Kompletteras mallen med ytterligare lokala villkor behöver den upphandlande enheten säkerställa egna rutiner för kontroll av dessa villkor.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:110.

Utskottet konstaterar att motionen tar upp en angelägen och viktig fråga som indirekt belyser behovet av utbildningsinsatser, kompetensutveckling och stöd till kyrkoråden i Svenska kyrkans församlingar och pastorat avseende upphandling.

Idag finns olika former av råd, anvisningar och främjandeåtgärder riktade till församlingar och pastorat gällande fastighetsförvaltning och upphandling. Ett exempel är den handledning i fastighetsförvaltning och upphandling, Handfast, som beslutades som en del i utredningen Gemensamt ansvar. När det gäller inköp finns mallar och anvisningar för upprättande av inköspolicys och upphandling där de olika aspekterna kring hållbarhet finns belysta, så även social hållbarhet såsom schyssta arbetsvillkor. Detta förstärks ytterligare genom mallen för Uppförandekod för leverantörer.

De flesta stift har de senaste åren byggt upp kompetens kring fastighetsfrågor för att på ett mer praktiskt sätt arbeta med främjandeåtgärder inom fastighetsområdet och det har utvecklats nätverk där erfarenhetsutbyte sker och goda exempel förs vidare. Utbildningar kring arbetsmiljöfrågor tillhandahålls också av Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, SKAO.

Utskottet menar att arbetet med de olika aspekterna kring hållbarhet ska genomföra de upphandlingar som görs inom Svenska kyrkan. Arbeta med social hållbarhet är en förtroendefråga och det innebär stor risk för förtroendeskada om det finns brister och exempelvis olyckor skulle hända. Utskottet konstaterar att det finns ett kontinuerligt utbildningsbehov i dessa frågor och vill peka på möjligheten att det nu, i samband med ny mandatperiod, finns en naturlig möjlighet för exempelvis stiftet att tillhandahålla utbildning för förtroendevalda även kring dessa frågor. Det kan också vara lämpligt att den nationella nivån blir tydligare i sin kommunikation kring de olika råd och anvisningar som erbjuds församlingar och pastorat som stöd.

Utskottet anser dock att det trots motionens goda intentioner inte finns stöd för kyrkostyrelsen att fastställa policys eller riktlinjer för församlingar, pastorat och stift eftersom detta strider mot kyrkoordningens bestämmelse om den lokala självbestämmanderätten. Bestämmelser som inskränker denna rätt ska framgå av kyrkoordningen, eller av Svenska kyrkans bestämmelser i de fall där kyrkostyrelsen enligt kyrkoordningen har mandat att utfärda sådana. Utskottet föreslår därför avslag på motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojdkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Leif Aруhn-Solén, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Leif Aруhn-Solén, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Vi reserverar oss till förmån för bifall till motion 2025:110.

Rebecca Hägg, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman

Reservation 2

Jag reserverar mig till förmån för bifall till motion 2025:110.

Anders Lundberg

Särskild mening

Jag lämnar en särskild mening och instämmer i reservationen.

Agneta Ahlblom

**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:10**

Det ekonomiska utjämningsystemet

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2025:118. I motionen föreslås kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning kring bland annat en analys av hur nuvarande utjämningsystem fungerar samt föreslå alternativa modeller för framtida utjämningsystem.

Utskottet anser att resultatet av den pågående utvärderingen av utjämningsystemet bör inväntas och föreslår därför avslag på motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. att avslå motion 2025:118, punkt 1,
2. att avslå motion 2025:118, punkt 2,
3. att avslå motion 2025:118, punkt 3,
4. att avslå motion 2025:118, punkt 4,
5. att avslå motion 2025:118, punkt 5.

Motionens förslag

Motion 2025:118 av Jerker Schmidt m.fl., Det ekonomiska utjämningsystemet

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning som ska

1. kartlägga hur Svenska kyrkans ekonomiska utjämningsystem fungerar idag, inklusive flöden av bidrag och avgifter samt beräkningsgrunder,
2. identifiera hur dagens system påverkar incitamenten för ekonomisk självständighet, effektivisering och reformvilja i församlingarna,
3. analysera rättviseaspekter och fördelningsprinciper i relation till församlingar, stift och nationell nivå,
4. föreslå alternativa modeller för ett framtida utjämningsystem, exempelvis koppling av bidrag till mål, behov eller utvecklingsarbete,
5. lämna sitt betänkande till kyrkostyrelsen senast vid den tidpunkt som krävs för att kyrkostyrelsen ska kunna lägga fram konkreta förslag till förändringar till kyrkomötet 2027.

Bakgrund

Utgjämningssystemets ursprung

Det nuvarande utgjämningssystemets utformning inleddes redan 1862 för att utjämna skillnaderna mellan prästlönerna och kostnaderna för dessa. Systemet var inte tillräckligt och lönespridningen kom att bli större än avsett. Under 1910 utfärdades därefter en mängd författningar kring kyrkans ekonomi, bland annat en lag om kyrkofond. Fonden skulle användas till kyrkliga ändamål och kom att ha en central roll i det kyrkliga utgjämningssystemet under 1900-talet.

Det ursprungliga kapitalet och dess inkomster kom i huvudsak från prästlönentillgångar av olika slag. Utgjämningen innebar ett tillskott i de församlingar där en utdebitering av 60 öre per skattekrona inte räckte för att finansiera prästlönerna. Systemet utvecklades genom 1910 års regleringar som bland annat kom att innebära att den del av avkastningen som inte behövdes för prästlönerna skulle tillföras kyrkofonden. Eftersom fondens intäkter i huvudsak kom från landsbygdsförsamlingarnas prästlönentillgångar kom stadsförsamlingarna, som i sig hade ett väsentligt bättre skatteunderlag, att gynnas. Detta motverkades genom att man 1932 införde en allmän kyrkoavgift som innebar att alla församlingarna bidrog in i systemet för att därefter fördelas ut enligt vissa parametrar som utvecklats över åren. Denna modell, att alla församlingar bidrar in i systemet, tillämpas fortfarande.

Som kyrkliga kommuner kom Svenska kyrkans församlingar och samfälligheter under 1960-talet att omfattas av reglerna om statliga skatteutjämningsbidrag om deras skattekraft understeg en viss andel av medelskattekraften i landet.

Större förändringar under 1900-talet

Ett nytt utgjämningssystem trädde i kraft 1983 som ersatte både det statliga skatteutgjämningssystemet och den tidigare utgjämningen av vissa lönekostnader via kyrkofonden. En utgångspunkt var att statens tillskott in i systemet skulle minska och den inomkyrkliga utgjämningen i stället skulle öka. En konsekvens av detta blev att den allmänna kyrkoavgiften, som baserades på medlemmarnas beskattningsbara inkomster, ökade och att en särskild kyrkoavgift infördes på prästlönentillgångarnas avkastning. Dessutom infördes ett särskilt utjämningsbidrag som var kopplat till antalet prästtjänster inom pastoratet. Avsikten var att göra en analys av kostnaderna för att kunna ompröva grunderna för det särskilda utjämningsbidraget.

Församlingar och samfälligheter kunde efter ansökan beviljas extra utjämningsbidrag. Beslut om detta fattades av den nyinrättade styrelsen för kyrkofonden som också fick ansvar för finansiering av viss rikskyrklig verksamhet.

Några år senare genomfördes ytterligare förändringar av utgjämningssystemet som bland annat innebar minskad skattegaranti och att stiftssamfälligheterna, som nyligen inrättats, fick stiftsbidrag för den egna verksamheten och strukturbidrag att fördela till församlingar och samfälligheter inom stiftet. Det särskilda bidraget för prästtjänster togs bort och ett kyrkbyggnadsbidrag infördes. På grund av bristande finansiell statistik ansågs det inte möjligt eller meningsfullt att genomföra den analys av de kyrkokommunala kostnaderna som var tänkt att göras i och med införandet av förändringarna i utgjämningssystemet.

En ytterligare förändring kom 1995 då man beslutade att beräkningen av den särskilda utjämningsavgiften för prästlönentillgångarna där 50 procent av avkastningen skulle gå till församlingar och samfälligheter och 50 procent tillfördes kyrkofonden. I

samband med dessa förändringar överfördes förvaltningen av prästlönetillgångarna från de lokala församlingarna till stiftens egendomsnämnder.

Inför relationsändringen utreddes frågan om ekonomisk utjämning i syfte att få ett mer grundläggande, stabilt system. I direktiven angavs att det nya utjämningssystemet skulle

- ♦ syfta till att utjämna skillnader i kyrkokommunernas skattekraft och i sådana kyrkokommunala kostnader som hänförde sig till faktorer utanför respektive kommuns egen kontroll,
- ♦ bygga på helt inomkyrkliga avgifter och bidrag via kyrkofonden,
- ♦ göra det möjligt att bedriva rikstäckande kyrklig verksamhet av ungefär samma omfattning som tidigare,
- ♦ resultera i väsentligen likvärdiga ekonomiska förutsättningar för den kyrkliga verksamheten inom landets olika delar,
- ♦ finansiera den rikskyrkliga verksamheten och andra för hela kyrkan gemensamma kostnader,
- ♦ vara långsiktigt hållbart och rymmas inom en balanserad budget för kyrkofonden.

Några av de förändringar som infördes var beaktande av både intäktssidan och kostnadssidan, parametrar som ansågs vara strukturellt betingade fastställdes för kostnadssidan (exempelvis såsom drift och underhåll av kyrkor och begravningsplatser). Kyrkofonden började fördela stifts och strukturbidrag till stiftet per automatik efter strukturella parametrar i stället för, som tidigare, efter ansökningsförfarande och stiftsstyrelserna föreslogs få besluta om kyrkobyggnadsbidragen. Kostnaderna för den rikskyrkliga verksamheten och andra gemensamma kostnader sågs som en del av utjämningssystemet. En bärande tanke var att utjämningssystemet skulle garantera att Svenska kyrkan skulle kunna bedriva rikstäckande verksamhet, något som också lyfts fram i lag om Svenska kyrkan (1998:1591).

Det, relativt sett, nya utjämningssystemet infördes successivt under perioden 1997–2000 och överfördes i stort sett oförändrat in i kyrkoordningen, med vissa justeringar utifrån att den rättsliga statusen som kyrklig kommun upphörde.

Förändringar efter relationsändringen

Under åren 2000 till och med 2016, före utredningen Gemensamt ansvar (se nedan), har ett antal förändringar genomförts, exempelvis har utjämningen för kostnaderna för begravningsplatser tagit bort eftersom begravningsverksamheten i sin helhet finansieras av begravningsavgiften. Den ersattes från 2004 av kostnadsutjämningskonstanten, som i praktiken innebar att begravningsplatsutjämningen fortsatte men med ändrat namn, fastfrusna belopp och indexuppräknings.

Även stifts- och strukturbidragen har omformats och exempelvis slagits ihop till ett gemensamt stiftsbidrag. Glesbygdsbidrag och kyrkobyggnadsbidrag till församlingar och pastorat avvecklades som självständiga bidrag och kom från mitten av 00-talet att i stället ingå som delar i stiftsbidraget.

År 2003 presenterades en utvärdering av utjämningssystemet *Solidaritet kring den rikstäckande verksamheten* (Svenska kyrkans utredningar 2003:1). Via enkät undersöktes bland annat systemets legitimitet, som enligt enkätsvaren, var hög. Däremot varierade svaren beroende på utjämningssystemets olika parametrar, där drygt 80 procent var nöjda med inkomstutjämningen samt det kyrkobyggnadsbidrag som gavs via stiftet. Även kostnadsutjämningen ansågs rimlig. Inte oväntat var de som fick högst nettobidrag också mest positiva till utjämningssystemet. Utredaren menade dock att utjämningssystemet inte kunde leda till de mål som satts upp, att systemet

skulle leda till ”väsentligen likvärdiga ekonomiska förutsättningar”. För detta skulle, enligt utredaren, krävas en högre grad av en inkomstutjämning än 50 procent samt en enhetlig kyrkoavgift i hela landet vilket förslogs som ny utredning. Detta kom dock inte till stånd eftersom förändringarna i utjämningssystemet som föreslogs till 2003 års kyrkomöte i praktiken innebar oförändrad fördelning mellan enheterna, åtminstone sett på regional nivå.

År 2013 tillsattes utredningen *Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter, kyrkor och utjämningssystem* (Svenska kyrkans utredningar 2015:1). Mycket i utredningen har fokus på Svenska kyrkans fastighetsbestånd och kulturhistoriska ansvar men en del avsåg en utvärdering av det då gällande utjämningssystemet och förslag på förändringar.

Utredningen konstaterade att man inte funnit några skäl att föreslå några ändringar av den grundläggande strukturen i systemet med inkomstutjämning och kostnadsutjämning. Däremot föreslogs en rad förändringar inom ramen för kostnadsutjämningen. Utjämningssystemet skulle innefatta komponenter som utjämnar vissa strukturellt betingade kostnader såsom låg andel medlemmar, antalet kyrkobyggnader i relation till antalet medlemmar samt andelen barn av befolkningen. Därutöver föreslogs ytterligare bidrag inom systemet vid särskilda behov av diakonala insatser samt för glesbygd. Kostnadsutjämningskonstanten föreslogs avskaffas.

Kyrkostyrelsen föreslog i sin skrivelse KsSkr 2016:06 bland annat följande som rör det ekonomiska utjämningssystemet:

- ◆ Beräkningen av avgifter och bidrag i utjämningssystemet förenklas.
- ◆ Utjämningssystemet tillförs två nya komponenter, dels en som avser andel barn bland befolkningen, dels en som avser särskilda, strukturellt betingade kostnader för särskilda behov av diakonala insatser.
- ◆ Ett glesbygdsbidrag återinförs i utjämningssystemet.
- ◆ Kostnadsutjämningskonstanten i utjämningssystemet avskaffas.
- ◆ Ett kyrkounderhållsbidrag omfattande 100 miljoner kronor införs. Det ska användas som stöd till stiftets församlingar och pastorat för underhåll av kyrkobyggnaderna.
- ◆ Modellen för fördelningen av stiftsbidrag mellan stiften föreslogs att ändrades. Ytabidrag och kyrkobyggnadsbidrag om närmare 150 miljoner kronor togs bort, medan ett nytt bidrag avseende främjande av församlingarnas fastighetsförvaltning om 50 miljoner kronor infördes.
- ◆ Det ska inte längre göras någon avräkning av utdelningen från prästlönетillgångarna vid beräkning av stiftsbidrag.
- ◆ Förändringen av utjämningssystemet avseende församlingar och pastorat och av stiftsbidragen genomförs successivt åren 2018–2021.
- ◆ En utvärdering ska göras av förslagen kring en effektiviserad fastighetsförvaltning, kyrkobyggnaderna och utjämningssystemet. Utvärderingen beträffande förslagen om en effektiviserad fastighetsförvaltning och kyrkobyggnaderna ska redovisas till kyrkomötet 2023 medan utvärderingen beträffande utjämningssystemet ska redovisas till kyrkomötet 2027.
- ◆ För att finansiera förvaltningen av de kyrkor som ägs gemensamt genom trosamfundet samt kyrkounderhållsbidraget ska församlingar och pastorat, om kyrkomötet beslutar det, betala en kyrkounderhållsavgift.

Ekonomi- och egendomsutskottet föreslog i sitt betänkande EE 2016:1 att bifalla samtliga förslag till ändringar av utjämningssystemet vilket också blev kyrkomötets beslut.

Till skillnad från ändringarna i utjämningsystemet som antogs i kyrkomötet 2003, innebar förändringarna i Gemensamt ansvars utredning att fördelningen mellan enskilda församlingar och pastorat ändrades.

E 2025:10

Pågående utvärdering

Målet med utjämningsystemet är att ge varje församling ekonomiska möjligheter att fullgöra den grundläggande uppgiften och kunna ta hand om sina kyrkobyggnader.

För närvarande pågår den utvärdering av utjämningsystemet som kyrkomötet år 2016 beslutade om och som stegvis trädde i kraft under perioden 2018–2021 och som ska återrapporteras till kyrkomötet 2027. Utvärderingen ska göras av vilka effekter det nya utjämningsystemet fått på makronivå och hur väl systemet uppfyller de uppsatta målen. Följande frågeställningar avses att belysas:

Effekter på makronivå, exempelvis:

- ◆ Möjligheten att bedriva rikstäckande verksamhet.
- ◆ ”Vinnare och förlorare” i systemet per tätortsgrupp, både per komponent och för utjämnningen i sin helhet.
- ◆ Hur stor skillnaden i ekonomiska förutsättningar/balansomslutning är mellan olika enheter nu jämfört med tidigare.
- ◆ Hur ekonomin hade sett ut för utvalda ekonomiska enheter utan utjämnning, samt med det gamla respektive nya utjämningsystemet.

Konsekvenser för församlingar och deras möjlighet att utföra den grundläggande uppgiften och ta ansvar för sina kyrkobyggnader nu och i framtiden, exempelvis:

- ◆ Om möjligheten att utföra den grundläggande uppgiften påverkats i positiv eller negativ riktning.
- ◆ Om nödvändiga underhållsåtgärder har behövt skjutas upp.

Utgjämningens styrningseffekter, exempelvis:

- ◆ Vad församlingar och pastorat gör mer av och vad gör man mindre av och om det har ett samband med utjämningsystemets utformning.

Komponenter i utjämningsystemet, exempelvis:

- ◆ Om komponenterna för kostnadsutjämnning är rätt valda och av rätt omfattning.
- ◆ Om nuvarande utformning kan leda till tröskeeffekter.
- ◆ Om någon ny komponent behöver läggas till.
- ◆ I vilken utsträckning det går att räkna ut standardkostnader (likt hur man gör i den kommunala utjämnningen) för kostnadsutjämningskomponenterna.

Om utjämningsystemet är begripligt, transparent, förutsägbart, långsiktigt hållbart och brett accepterat, exempelvis:

- ◆ Hur systemets komponenter uppfattas av stift, församlingar och pastorat.
- ◆ Hur systemet förvaltas, administreras och uppdateras.
- ◆ Hur beslut om fastställande av parametrar (bidrags- och utjämningsstal) fattas.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:118.

Utskottet menar att de förändringar av utjämnningssystemet som beslutades 2016 och stegvis implementerades under 2018–2021 var omfattande. Det är därför väsentligt att den utvärdering som då beslutades och som för närvarande pågår färdigställs.

Utvärderingen är omfattande och ska belysa flera olika perspektiv. Delar av de aspekter som motionärerna lyfter torde därför belysas i utvärderingen medan andra aspekter kan ha en mer naturlig plats efter utvärderingen, där eventuella förslag på förändring presenteras.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojdkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Leif Aruhn-Solén, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom, och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig till förmån för motion 2025:118.

Marcus Romedahl